

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Warszawa, dnia 3 listopada 2022 r.

DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.94.2019.AK/KM/EU/MKW.56

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 oraz 127 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, ze zm.), dalej Kpa, w związku z art. 127 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, ze zm.), dalej ustawa o oś, po rozpoznaniu odwołania [REDAKTOR] z dnia 17 grudnia 2018 r. od decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy nr 147/2018 z dnia 4 grudnia 2018 r., znak: WOO.4210.30.2015.KŚ.35, określającej środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia polegającego na „Opracowaniu koncepcji budowy obwodnicy miasta Tucholi”,

1. uchylam pkt II.2.1 ww. decyzji w brzmieniu:

„Na czas prowadzenia inwestycji zorganizować zaplecze budowy wraz z bazą sprzętu maszyn, materiałów budowlanych itp., zapewnić doprowadzenie na teren budowy wody do celów technologicznych i sanitarnych oraz odpowiednią ilość sanitariatów i pojemników na odpady”

i w tym zakresie orzekam:

„Należy wytyczyć zaplecze budowy, tj. miejsca magazynowania odpadów, składowania materiałów oraz miejsca przeznaczone do celów socjalnych. Każde z zapleczy oraz postępujące czoło robót drogowych należy zaopatrzyć: w minimum 1 sanitariat, w dostęp do wody do celów technologicznych i/lub sanitarnych, pojemniki na segregowane odpady komunalno-bytowe, obejmujące co najmniej frakcję szkła, tworzyw sztucznych, metali i papieru, oznaczone kolorystycznie zgodnie z obowiązującym w gminie systemem segregacji odpadów. Każdy pojemnik na odpady należy opatrzyć informacją o segregowanej w nim frakcji odpadów. Odpady inne niż zaliczane do komunalno-bytowych, wytworzone na etapie budowy przedsięwzięcia, należy magazynować w sposób uniemożliwiający ich wzajemne mieszanie. Odpady oraz materiały na terenie zapleczy zabezpieczyć przed przedostaniem się ich poza wyznaczony teren. Maszyny tankować na utwardzonych powierzchniach. Zaplecza i postępujące czoło robót budowlanych wyposażać w sorbenty, biopreparaty itp. neutralizujące wycieki paliw i płynów eksploatacyjnych. Miejsca przetrzymywania ww. preparatów należy wyraźnie oznaczyć i opisać, a pracowników przeszkolić z ich stosowania. Substancje niebezpieczne magazynować pod zadaszeniem w miejscach do tego wyznaczonych i odpowiednio zabezpieczonych, tj. w sposób uniemożliwiający ich przedostanie do środowiska, a także uniemożliwiający dostęp osób postronnych. Po zrealizowaniu przedsięwzięcia teren zapleczy przywrócić do stanu z przed realizacji przed budowy,

m.in. poprzez spulchnienie gleby na głębokości minimum 1 m (poza strefą wyłączoną z użytku, tj. 4 m od pnia każdego drzewa)”.

2. uchylam pkt II.2.3 ww. decyzji w brzmieniu:

„Zaplecze inwestycji oraz miejsca składowania materiałów lokalizować poza obszarami chronionymi akustycznie, zlewnią rzeki Kicz i Brdy, obszarami podmokłymi o płytkim zaleganiu wód, rezerwatem przyrody „Dolina rzeki Brdy”, a także poza zbiornikami i ciekami wodnymi (utrzymując co najmniej 10 m od linii brzegowej cieków i zbiorników), terenami zadrzewionymi oraz podmokłymi, jak również rozpoznanyymi w raporcie oddziaływania na środowisko oraz w ramach nadzoru przyrodniczego siedliskami gatunków chronionych niepodlegającymi zajęciu w związku z realizacją inwestycji, a szczegółową lokalizację poprzedzić uzgodnieniem ze specjalistą przyrodnikiem”

i w tym zakresie orzekam:

„Tereny przeznaczone na zaplecza budowlano-techniczne, bazy materiałowo-sprzętowe i miejsca gromadzenia odpadów wyznaczać w odległości nie mniejszej niż 50 m od:

- a) obszarów podmokłych o płytkim zaleganiu wód, zagłębień terenu (oczek polodowcowych) i systemów melioracyjnych;
- b) zbiorników wodnych oraz linii brzegowych rzeki Kicz;
- c) granicy obszarów chronionych przyrodniczo: obszaru Natura 2000 PLB220009 Bory Tucholskie (od km ok. 7+550 do km ok. 9+350), obszaru Natura 2000 PLH040023 Doliny Brdy i Stążki w Borach Tucholskich (od km ok. 9+500 do km 10+042), rezerwatu Dolina Rzeki Brdy (od km ok. 9+830 do km ok. 9+870);
- d) obszarów zadrzewionych;
- e) miejsc stwierdzonych szlaków migracyjnych zwierząt;
- f) siedlisk gatunków chronionych stwierdzonych przez specjalistów z nadzoru przyrodniczego.

W przypadku istniejącej zabudowy minimalna odległość lokalizowania ww. zapleczy wynosi nie mniej niż 75 m”.

3. uchylam pkt II.2.4 ww. decyzji w brzmieniu:

„Planowana inwestycja nie może spowodować ingerencji w nurt rzeki Brdy”

i w tym zakresie orzekam:

„Podczas prac prowadzonych przy budowie obiektu mostowego zakazuje się ingerencji w koryto rzeki Brdy”.

4. uchylam pkt II.2.8 ww. decyzji w całości i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie;

5. uchylam pkt II.2.9 ww. decyzji w brzmieniu:

„Prace powodujące hałas i mogące płoszyć ptaki, wykonać poza okresem lęgowym ptaków, przypadającym od 15 marca do 31 sierpnia”

i w tym zakresie orzekam:

„W odległości 100 m od granicy rezerwatu Dolina Rzeki Brdy wszystkie prace związane z budową obwodnicy wykonać poza okresem lęgowym ptaków, przypadającym od 15 marca do 31 sierpnia”.

6. uchylam pkt II.2.10 ww. decyzji w brzmieniu:

„W celu minimalizacji i ograniczenia oddziaływań związanych z emisją hałasu, wibracji i zanieczyszczeń do powietrza, uciążliwe prace budowlane w sąsiedztwie terenów objętych ochroną przed hałasem (przede wszystkim prace hałaśliwe oraz związane z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu / transportu), prowadzić wyłącznie w porze dziennej, tj. w godz. 6.00 - 22.00, z wyjątkiem prac wymagających ciągłości technologicznej (typu betonowanie)”

i w tym zakresie orzekam:

„Prace uciążliwe generujące hałas, drgania w szczególności te wymagające wykorzystania ciężkiego sprzętu, w przypadku zlokalizowania źródła zanieczyszczeń w odległości mniejszej niż 150 m od najbliższej zabudowy usytuowanej na terenie chronionym akustycznie prowadzić:

- a. w porze dnia w dni robocze od poniedziałku do soboty od 6:00 do 22:00;
- b. w porze dnia w niedziele i pozostałe dni wolne od pracy od 8:00 do 20:00, lecz nie dłużej niż 8h dziennie;
- c. w porze nocy pod warunkiem zastosowania przenośnych ekranów akustycznych na całej długości wykonywanych w danym czasie robót, od strony terenów chronionych akustycznie oraz zastosowaniu mat wibroakustycznych pod pracującymi maszynami i urządzeniami.

Prace prowadzone ww. obszarze objąć zakazem palowania słupów lub pogrążania ścianek szczelnych w porze nocy, w niedziele i święta oraz nakazem informowania o prowadzeniu robót z wykorzystaniem sprzętu, maszyn lub urządzeń, mieszkańców wszystkich budynków, których elewacja znajduje się w odległości do 50 m od miejsca prowadzenia robót, poprzez zawieszenie zawiadomienia, np. na ogrodzeniu, (od strony wejścia do budynku), co najmniej 24 h przed rozpoczęciem robót. Zawiadomienie powinno zawierać co najmniej informacje o planowanym dniu rozpoczęcia robót, zaleceniu zamknięcia okien od strony robót budowlanych oraz informacje o sposobie wnoszenia uwag związanymi z uciążliwościami prowadzonych prac”.

7. uchylam pkt II.2.11 ww. decyzji w całości i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie;

8. uchylam pkt II.2.12 ww. decyzji w całości i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie;

9. uchylam pkt II.2.14 ww. decyzji w brzmieniu:

„Stosować materiały sypkie o odpowiedniej wilgotności. Materiały o niskiej wilgotności zraszać, dla ograniczenia pylenia podczas przesypu”

i w tym zakresie orzekam:

„Ograniczyć w fazie budowy uciążliwości w postaci czasowego wzrostu zapylenia. W tym celu:

- a) ograniczyć prędkość jazdy pojazdów samochodowych do wartości nie większej niż 15 km/h na terenie budowy zlokalizowanym w km 1+900 – 2+500; 3+750 - 4+950, 6+000 – 6+600, 6+900 – 7+250, 9+400 – 10+042 przedsięwzięcia;
- b) zabezpieczyć przed pyleniem przywożone i przewożone grunty, materiały budowlane, poprzez zwiększenie ich wilgotności. Nie dopuszczać do przewożenia materiałów sypkich, tj. bez uprzedniego zraszania ich wodą;

- c) w okresach suszy atmosferycznej teren zraszać wodą, a pyliste materiały sypkie zabezpieczać przed rozwiewaniem, np. poprzez przykrycie plandekami;
- e) dla potrzeb transportowych wykorzystywać przede wszystkim istniejącą sieć dróg publicznych;
- f) na wyjazdach z terenu budowy zastosować myjki do mycia kół i podwozi;
- g) zamiatać lub myć (np. za pomocą zamiatarek, zamiatarko-polewaczek itp.) rejon wyjazdów z placu budowy (piasek, żwir, błoto itp.). Czyszczenie powierzchni dróg wykonywać minimum 1 raz dziennie w dniach przeprowadzania robót budowlanych”.

10. uchylam pkt II.2.15 ww. decyzji w całości i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie;

11. uchylam pkt II.2.21 ww. decyzji w całości i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie;

12. uchylam pkt II.2.23 ww. decyzji w brzmieniu:

„Na terenach zabudowy mieszkaniowej zastosować kierunkowe oświetlenie ulic, nie rozpraszające światła nadmiernie poza obszar, który należy oświetlić. Stosować lampy niskiej emisji UV”

i w tym zakresie orzekam:

„Na etapie budowy i eksploatacji zastosować lampy uniemożliwiające emisje światła w kierunku nieba. Oprawa powinna całkowicie odciąć światło w górnej półprzestrzeni - górny współczynnik natężenia światła (ULOR) = 0,0%). Barwa światła powinna charakteryzować się niską emisją światła niebieskiego oraz ultrafioletowego (UV). Barwa światła powinna być ciepła lub neutralna i nie powinna przekraczać wartości 4500 K. Na terenie zabudowanym dopuszcza się oświetlenie przejść dla pieszych w dowolnej barwie. Na etapie eksploatacji oświetlenie uliczne powinno być ukierunkowane w taki sposób, aby bezpośredni promień światła nie przekraczał granic pasa drogowego. Zaleca się wykonanie możliwie jak najdalej wysuniętej oprawy oświetlenia od słupa o możliwości regulacji kąta nachylenia odbłyśnika o wartości minimum 2°, a także zastosowanie systemu umożliwiającego regulowanie natężenia światła w zależności od aktualnie panujących warunków świetlnych”.

13. uchylam pkt II.2.27 ww. decyzji w brzmieniu:

„Drzewa i krzewy pozostające w zasięgu prac zabezpieczyć na czas prowadzenia robót przed przypadkowym uszkodzeniem, w tym przed:

- a. możliwością mechanicznego uszkodzenia, np. poprzez odeskowanie pni drzew, wyznaczenie dróg dojazdowych poza zasięgiem (rzutem) koron drzew;
- b. fizycznym uszkodzeniem krzewów, np. poprzez wygradzenie obszaru występowania krzewów;
- c. przesuszeniem bryły korzeniowej, np. poprzez zastosowanie mat ograniczających transpirację oraz prowadzenie wykopów w ich sąsiedztwie krótkimi odcinkami, ograniczając czas otwarcia wykopów;
- d. mechanicznym uszkodzeniem bryły korzeniowej, np. poprzez prowadzenie prac w bezpośrednim sąsiedztwie systemów korzeniowych drzew i krzewów w sposób ręczny, o

ile pozwala na to technologia prac. Powstałe ewentualne uszkodzenia mechaniczne pni i korzeni zabezpieczyć preparatem grzybobójczym”

i w tym zakresie orzekam:

„Drzewa i krzewy pozostające w zasięgu prac i niepodlegające usunięciu należy zabezpieczyć na czas prowadzenia robót przed przypadkowym uszkodzeniem:

- a. pnie pojedynczych drzew należy owinać matami wiklinowymi lub słomianymi bądź tkaninami jutowymi, a następnie oszalować deskami o wysokości 1,5-2,0 m (w zależności od wysokości drzewa) bez użycia gwoździ, przy czym należy zadbać, aby deski nie opierały się na szyjkach korzeniowych, tylko na podłożu;
- b. grupy drzew/krzewów należy wygrodzić - powierzchnia rozstawienia ogrodzenia powinna odpowiadać obszarowi wyznaczonemu przez pionowy rzut koron, powiększonemu o bufor wielkości 2 m;
- c. wykopy wykonywane w strefie korzeniowej drzew należy prowadzić ręcznie lub niewielkimi koparkami, na krótkich odcinkach, ograniczając czas otwarcia wykopów powodujących przesuszenie bryły korzeniowej;
- d. w celu ochrony przed przesuszeniem bryły korzeniowej należy zastosować, np. maty ograniczające transpirację zaś w okresie zimowym należy zabezpieczać odsłonięte korzenie przed przemarzaniem za pomocą mat, koców lub warstwy torfu oszalowanego deskami;
- e. przycinanie korzeni należy prowadzić ostrymi narzędziami tnącymi, niedopuszczalne jest rwanie i miażdżenie systemów korzeniowych, nie należy także uszkadzać korzeni szkieletowych, odpowiedzialnych za statykę drzewa;
- f. w przypadku uszkodzenia korzeni, gałęzi lub pni należy podjąć działania ochronne: uszkodzone korzenie należy przyciąć pod kątem prostym, dokonując cięcia tam, gdzie zaczyna się żywy korzeń; pielęgnować należy wyłącznie rany świeże; w przypadku ran stycznych pielęgnacja sprowadza się wyłącznie do wyrównania brzegu rany ostrym narzędziem (należy przy tym uważać, aby nadmiernie nie poszerzać i nie pogłębiać rany), w przypadku ran poprzecznych gałęzi należy przyciąć „na obrączkę”; ran nie należy powlekać impregnatami i różnego rodzaju preparatami, w tym grzybobójczymi; glebę w najbliższym otoczeniu uszkodzonych korzeni należy zastąpić w bardziej zasobną w składniki odżywcze;
- g. nie lokalizować urobku z wykopów w zasięgu rzutu pionowego koron drzew i co najmniej 2 m na zewnątrz od tego zasięgu; szczególnie należy unikać magazynowania w pobliżu drzew cementu, wapna i gruzu;
- h. nie obsypywać ziemią pni drzew powyżej wysokości 0,2 m ponad pierwotny poziom terenu i krzewów powyżej wysokości 0,1 m ponad pierwotny poziom terenu;
- i. w przypadku konieczności obniżenia poziomu gruntu, pozostawić teren wokół drzew i krzewów w zasięgu wyznaczonym przez obrys korony na wzmocnionych konstrukcyjnie wzniesieniach.
- j. szczegółowy sposób wykonania oraz zakres zabezpieczeń dostosować do warunków lokalnych, rodzaju prowadzonych prac, po uzgodnieniu z botanikiem z nadzoru przyrodniczego”.

14. uchylam pkt II.2.31 ww. decyzji w brzmieniu:

„Z uwagi na zniszczenie siedlisk ptaków związanych z drzewami dziuplastymi, zapewnić wykonanie siedlisk zastępczych - skrzynek lęgowych:

- a. modraszka - 1 skrzynka lęgowa typu A1, sikora uboga - 1 skrzynka lęgowa typu A1, szpak - 1 skrzynka lęgowa typu B, krętogłów - 1 skrzynka lęgowa typu B, bogatka - 1 skrzynka lęgowa typu A, kowalik - 1 skrzynka lęgowa typu A lub typu „kowalik”;
- b. skrzynki lęgowe wykonać z tarcicy iglastej i zabezpieczyć przed warunkami atmosferycznymi, np. pokostem lnianym. Dopuszcza się wykonanie skrzynek lęgowych z trocinobetonu;
- c. co roku czyścić zamontowane skrzynki lęgowe dla ptaków w okresie pomiędzy 16 października a 28 lutego. W miarę potrzeby dokonywać naprawy lub wymiany na nowe skrzynki”

i w tym zakresie orzekam:

„1. Z uwagi na zniszczenie siedlisk ptaków związanych z drzewami dziuplastymi, zapewnić wykonanie siedlisk zastępczych:

- a. 35 sztuk budek lęgowych: 10 sztuk typu A1, 10 sztuk typu A, 10 sztuk typu B, 5 sztuk typu D;
- b. 1 platformę dla kruka.

2. Budki lęgowe dla ptaków zawiesić, wykonać i odpowiednio zabezpieczyć przed niekorzystnymi czynnikami atmosferycznymi, w szczególności:

- a. budki lęgowe muszą mieć otwieraną przednią ściankę, aby umożliwić czyszczenie ich wnętrza;
- b. budki lęgowe wykonać solidnie i szczelnie z desek drewnianych grubości 2-4 cm zabezpieczonych przed deprecjacją drewna impregnatem nieszkodliwym dla ptaków;
- c. budki lęgowe wieszane na drzewach powinny posiadać listwy tylne o grubości 2,5 cm z nawierconymi otworami pod gwoździe;
- d. w przypadku budek typu A i A1 przymocować blaszkę zabezpieczającą otwór wlotowy.

3. Platforma dla kruka o wymiarach minimum $80 \times 80 \times 18$ (cm):

- a. powinna składać się z drewnianej kratownicy z 8 krawędziaków (4 szt. \times 4 szt.) o wymiarach w przekroju poprzecznym minimum $4 \text{ cm} \times 4 \text{ cm}$ połączonych nierdzewnymi wkrętami i od spodu scalonych ocynkowaną siatką o drobnych oczkach nie większych jak $2 \times 2 \text{ cm}$. Od góry do kratownicy przymocować ocynkowanym drutem „wieniec” o średnicy minimum 70 cm wpleciony w warstwie spodniej (od strony kratownicy) z drobniejszych gałązek świerka i w warstwie wierzchniej z gałązek dęba, graba lub buka. Do wyplatania wieńca należy użyć materiałów naturalnych (gałęzie w stanie świeżym), na grubość/wysokość minimum 25 cm;
- b. zamocować na wierzchołku drzewa w sposób trwały i zarazem elastyczny za pomocą ocynkowanego drutu do najwyższych gałęzi korony drzewa, przy czym wymagane jest pozostawienie wyraźnie górującego minimum 1 metr nad gniazdem 1 okrzęsane go wierzchołka, tzw. „grzędę” lub wykonanie z impregnowanych palików średnicy minimum 5 cm siedziska w kształcie odwróconej litery „L”;

- c. dno platformy wypełnić w następującej kolejności: grubymi zrębkami, darnią traw i drobnymi gałęziami.
4. Budki lęgowe oraz platformę dla kruka zamontować poza okresem lęgowym ptaków przypadającym od 1 marca do 31 sierpnia, nie później niż w dniu oddania inwestycji do użytkowania.
5. W ramach kompensacji za utracone siedliska gatunków nietoperzy, zapewnić wykonanie siedlisk zastępczych w postaci skrzynek rozrodczych dla nietoperzy typu Stratmann. W rejonie niezajętym pod inwestycję i w miejscu umożliwiającym bezpieczne wykorzystanie skrzynek przez nietoperze, zamieścić co najmniej w 2 miejscach po 5 skrzynek dla nietoperzy, których sposób wykonania i charakter powinien uwzględniać znaczenie niszczonego siedliska. Szczegółowy sposób wykonania oraz lokalizację skrzynek, uzgodnić ze specjalistą przyrodnikiem - chiropterologiem, a w razie potrzeby liczbę skrzynek należy odpowiednio zwiększyć, uwzględniając faktyczną wielkość populacji nietoperzy, której siedliska ulegną zniszczeniu.
6. Corocznie, przez okres 10 lat czyścić zamontowane skrzynki rozrodcze dla ptaków oraz dla nietoperzy w okresie pomiędzy 16 października a 28 lutego, dokonując niezbędnych napraw lub uzupełniając stwierdzone ubytki. Współrzędne geograficzne z lokalizacją ww. budek rozrodczych, wraz z naniesieniem ich na podkład mapowy, przekazać właściwemu miejscowo nadleśnictwu, nie później niż 10 lat od dnia oddania przedsięwzięcia do użytkowania”.

15. uchylam pkt II.3.7 oraz II.3.12 w całości i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie;

16. uchylam pkt II.3.8 ww. decyzji w brzmieniu:

„Humus pochodzący z pasa drogowego przeznaczyć w maksymalnym możliwym stopniu do zadarniania i rekultywacji terenu w sąsiedztwie drogi”

i w tym zakresie orzekam:

- „1. Przed rozpoczęciem prac zebrać urodzajną warstwę gleby (humusu) z powierzchni przeznaczonych na korpus drogi i obiekty drogowe, a następnie złożyć ją w przyzmach w pobliżu pasa robót, z dala od drzew i krzewów, w miejscu wskazanym przez nadzór przyrodniczy. Przyzmy należy zlokalizować w miejscach nienarażonych na rozjeżdżanie przez pojazdy i maszyny budowlane.
3. Powierzchnię przyzm należy przykryć matami słomianymi lub obsiać mieszkankami traw w celu ochrony przez zachwaszczeniem i przesuszeniem.
4. Glebę należy w pierwszej kolejności wykorzystać do właściwego urządzenia przepustów, półek, a także do rekultywacji terenu w bezpośrednim sąsiedztwie drogi, do odtworzenia warstwy glebowej wokół drogi oraz do uformowania skarp, wykopów i nasypów”.

17. uchylam pkt II.3.9 ww. decyzji w brzmieniu:

„Studzienki i inne urządzenia (w tym odwodnieniowe), zabezpieczyć przed wpadnięciem i uwięzieniem w nich małych zwierząt (w szczególności płazów), a w przypadku braku takiej możliwości, urządzenia takie wyposażyć w pochylnie lub rury umożliwiające samodzielne wydostawanie się zwierząt, w tym płazów”

i w tym zakresie orzekam:

- ”1. Elementy otwarte kanalizacji zlokalizowane wzdłuż drogi głównej, takie jak: osadniki, separatory, należy lokalizować w strefie niedostępnej dla zwierząt.
2. Przed oddaniem drogi do użytkowania urządzenia odwodnienia, które mogą stanowić pułapki dla małych zwierząt, należy zabezpieczyć w szczególności poprzez:
- zastosowanie w studniach i nieckach wpadowych szczelnych pokryw górnych (z minimum 2 otworami zaślepiionymi zaślepkami). W przypadku braku możliwości zastosowania pokrywy szczelnej należy zastosować kłapy lub ramy z płaskowników o rozstawie prętów nie większym niż 2 cm;
 - elementy systemu odwodnienia, w których nie ma możliwości zastosowania szczelnych pokryw oraz rozstawu prętów lub krat zapewniających szczeliny mniejsze niż 2 cm, należy wyposażyć w elementy pływające (platformy) oraz pochylnie lub rury uciezkowe umożliwiające samodzielne wydostanie się uwięzionych zwierząt.
3. Kontrole (z udziałem herpetologa), na etapie eksploatacji, szczelności zabezpieczeń chroniących urządzenia odwodnienia przed przedostaniem się do nich zwierząt prowadzić 2 razy w roku w okresach od początku do połowy lutego oraz od początku do połowy sierpnia przez 5 lat od dnia oddania przedsięwzięcia do użytkowania.
4. Kontrole (z udziałem herpetologa), na etapie budowy, sprawności urządzeń uciezkowych prowadzić:
- 1 raz 14 lutego +/- 7 dni,
 - co 1 tydzień od początku marca do końca kwietnia,
 - co 1 miesiąc od maja do końca października,

W przypadku niesprawności urządzeń uciezkowych należy dokonać ich napraw”.

18. uchylam pkt II.3.10 ww. decyzji w brzmieniu:

„W celu zachowania korytarzy migracji płazów, wykonać przejścia dla płazów o wymiarach minimum 1 m szerokości i minimum 0,75 m wysokości, przy zachowaniu minimalnego współczynnika ciasnoty 0,07. Przejścia te wykonać w następujących lokalizacjach:

- a. co najmniej jedno przejście w km 0+050 do 0+130, połączone z obustronnym wygradzeniem drogi dla małych zwierząt na minimalnym odcinku 0+000 do 0+150;
- b. co najmniej jedno przejście w km 0+620 do 0+720, połączone z obustronnym wygradzeniem drogi dla małych zwierząt na minimalnym odcinku 0+550 do 0+800;
- c. co najmniej jedno przejście w km 1+140 do 1+250, połączone z obustronnym wygradzeniem drogi dla małych zwierząt o długości minimalnej wynoszącej 50 m (w obu kierunkach od obiektu przejścia). Dopuszcza się zmniejszenie ww. minimalnej długości wygradzenia, w przypadku gdy warunki terenowe uniemożliwiają wkraczanie małych zwierząt na jezdnię;
- d. co najmniej jedno przejście w km 2+540 do 2+810, połączone z obustronnym wygradzeniem drogi dla małych zwierząt na minimalnym odcinku 2+500 do 2+750;
- e. co najmniej jedno przejście w km 5+150 do 5+210, połączone z obustronnym wygradzeniem drogi dla małych zwierząt na minimalnym odcinku 4+950 do 5+250;

- f. co najmniej jedno przejście w km 8+070 do 8+150, połączone z obustronnym wygradzeniem drogi dla małych zwierząt na minimalnym odcinku 7+900 do 8+250.

Dokładną lokalizację przejść oraz wygradzeń uzgodnić ze specjalistą przyrodnikiem - herpetologiem, dostosowując je do warunków lokalnych. Długość wygradzeń dostosować do całości przekraczanego siedliska i obszaru migracji zwierząt, a lokalizację i ilość przejść dostosować do warunków siedliskowych i biologii płazów”.

i w tym zakresie orzekam:

- „1. W celu zachowania korytarzy migracji płazów, wykonać przejścia dla płazów o wymiarach minimum 1 m szerokości i minimum 0,75 m wysokości, przy zachowaniu minimalnego współczynnika ciasnoty 0,07. Przejścia wykonać w następujących lokalizacjach:
- w km ok. 0+090,
 - w km ok. 0+680,
 - w km ok. 1+190,
 - w km ok. 2+600,
 - w km ok. 5+160,
 - w km ok. 8+150.
2. Przejścia obustronnie szczelnie połączyć z ogrodzeniami ochronno-naprowadzającymi o długości co najmniej 100 m w każdym kierunku. Dopuszcza się zmniejszenie ww. minimalnej długości wygradzenia, w przypadku gdy warunki terenowe uniemożliwiają wkraczanie małych zwierząt na jezdnię. Wysokość ogrodzenia w części nadziemnej ma wynieść minimum 60 cm. Górna krawędź powinna być odgięta w kierunku przeciwnym do terenu inwestycji pod kątem 45-90° na długości minimum 10 cm, tworząc tzw. przewieszkę. Wygradzenie szczelnie połączyć z gruntem poprzez zakopanie na głębokość 20 cm +/- 5 cm. Wolne końce ogrodzeń należy wykonać w formie U- lub C-kształtnych „zawrotek”. Wygradzenia wykonać z siatki stalowej o oczkach 0,5 cm na 0,5 cm.
3. Dokładną lokalizację przejść oraz wygradzeń uzgodnić ze specjalistą przyrodnikiem - herpetologiem, dostosowując je do warunków lokalnych, w tym dostosować do całości przekraczanego siedliska i obszaru migracji zwierząt”.

19. uchylam pkt II.3.11 ww. decyzji w brzmieniu:

„W celu zachowania korytarzy migracji małych zwierząt, w tym płazów wykonać przepusty wodne zmodyfikowane (przejścia zintegrowane z ciekim) o przekroju prostokątnym i wymiarach min. 2 m szerokości i min. 1,5 m wysokości. Obiekty wyposażać w suche półki o szerokości 0,5 - 1 m, z płynnym i dogodnym zejściem/wejściem na teren suchego gruntu, wyłożonych materiałem naturalnym niepowodującym obrażeń mechanicznych zwierząt. Przepusty te wykonać w następujących lokalizacjach:

- w ok. km 3+070, połączone z obustronnym wygradzeniem drogi dla małych zwierząt na minimalnym odcinku 3+000 do 3+100;
- w ok. km 3+520, połączone z obustronnym wygradzeniem drogi dla małych zwierząt o długości minimalnej wynoszącej 50 m (w obu kierunkach od obiektu przejścia). Dopuszcza się zmniejszenie ww. minimalnych długości wygradzenia, w przypadku gdy warunki terenowe uniemożliwiają wkraczanie małych zwierząt na jezdnię;

- c. w ok. km 3+640, połączone z obustronnym wygradzeniem drogi dla małych zwierząt o długości minimalnej wynoszącej 50 m (w obu kierunkach od obiektu przejścia). Dopuszcza się zmniejszenie ww. minimalnych długości wygradzenia, w przypadku gdy warunki terenowe uniemożliwiają wkraczanie małych zwierząt na jezdnię.

Dokładną lokalizację wygradzeń uzgodnić ze specjalistą przyrodnikiem - herpetologiem, dostosowując je do warunków lokalnych, w tym dostosować do całości przekraczanego siedliska i obszaru migracji zwierząt”.

i w tym zakresie orzekam:

- „1. W celu zachowania korytarzy migracji małych zwierząt, w tym płazów wykonać przepusty wodne zmodyfikowane (przejścia zintegrowane z ciekim) o przekroju prostokątnym i wymiarach minimum 2 m szerokości i minimum 1,5 m wysokości. Obiekty wyposażać w suche półki o szerokości od 0,5 do 1 m z każdej strony, z płynnym i dogodnym zejściem/wejściem na teren suchego gruntu, wyłożonych materiałem naturalnym niepowodującym obrażeń mechanicznych zwierząt. Przepusty wykonać w następujących lokalizacjach:
 - a. w km ok. 3+070,
 - b. w km ok. 3+520,
 - c. w km ok. 3+640.
2. Przepusty obustronnie, szczelnie połączyć z ogrodzeniami ochronno-naprowadzającymi o długości co najmniej 100 m w każdym kierunku. Dopuszcza się zmniejszenie ww. minimalnych długości wygradzenia, w przypadku gdy warunki terenowe uniemożliwiają wkraczanie małych zwierząt na jezdnię. Minimalne parametry ogrodzeń to: wysokość w części nadziemnej 60 cm. Górna krawędź powinna być odgięta w kierunku przeciwnym do terenu inwestycji pod kątem 45-90° na długości 10 cm, tworząc tzw. przewieszkę. Wygradzenie szczelnie połączyć z gruntem poprzez zakopanie na głębokość 20 cm. Wolne końce ogrodzeń należy wykonać w formie U- lub C-kształtnych „zawrotek”. Wygradzenia wykonać z siatki stalowej o oczkach 0,5 cm na 0,5 cm.
3. Dokładną lokalizację przejść oraz wygradzeń uzgodnić ze specjalistą przyrodnikiem - herpetologiem, dostosowując je do warunków lokalnych, w tym dostosować do całości przekraczanego siedliska i obszaru migracji zwierząt”.

21. uchylam pkt II.3.13 ww. decyzji w brzmieniu:

„W celu zachowania korytarzy migracji ssaków wykonać przejścia dla średnich i dużych zwierząt w następujących lokalizacjach:

- a. w ok. km 3+260 - przejście dla zwierząt średnich (poszerzony most na rzece Kicz), o minimalnej szerokości 30 m i minimalnej wysokości 3,5 m. Przejście połączyć z obustronnym wygradzeniem drogi dla małych zwierząt na minimalnym odcinku 3+200 do 3+300 oraz zapewnić wykonanie nasadzeń zieleni o charakterze unaturalniającym obiekt, złożonej z drzew i krzewów gatunków rodzimych. Dokładną lokalizację wygradzeń uzgodnić ze specjalistą przyrodnikiem - herpetologiem, dostosowując je do warunków lokalnych, w tym dostosować do całości przekraczanego siedliska i obszaru migracji zwierząt. Pod obiektem mostu pozostawić obustronnie suche brzegi, pokryte gruntem rodzimym, niepowodującym obrażeń mechanicznych zwierząt, o podwójnej szerokości

koryta rzeki;

- b. w ok. km 8+430 - przejście dla zwierząt średnich i dużych (most na rzece Kicz), o minimalnej szerokości 100 m i minimalnej wysokości 4,5 m. W obrębie obiektu w miarę możliwości zachować roślinność o naturalnym charakterze, a w przypadku konieczności jej naruszenia wykonać nasadzenia o charakterze unaturalniającym obiekt, złożonej z drzew i krzewów gatunków rodzimych”

i w tym zakresie orzekam:

„1. W celu zachowania korytarzy migracji ssaków wykonać przejścia dla średnich bądź dużych zwierząt w następujących lokalizacjach:

- a. obiekt ED-3.6 zlokalizowany od km ok. 3+230 do km ok. 3+530 (estakada przekraczająca linię kolejową nr 241 oraz rzekę Kicz o minimalnej wysokości 6,5 m);
- b. obiekt MD-3.9 zlokalizowany w km ok. 8+460 (most drogowy nad rzeką Kicz) o minimalnej szerokości 100 m i minimalnej wysokości 4,5 m;
- c. obiekt MD-3.10 zlokalizowany w km ok. 9+850 (most drogowy nad rzeką Brdą) o wysokości powyżej 3,5 m na ponad 85% długości mostu (minimum 53 m). Elementy konstrukcji w postaci przyczółków i podpór obiektu zlokalizować poza granicami rezerwatu Dolina Rzeki Brdy, przy czym powierzchnie betonowe osłonić warstwą ziemi i roślinnością osłonową.

2. Obiekt MD-3.10 nad rezerwatem Dolina Rzeki Brdy wykonywać pod nadzorem przyrodniczym.

3. Z dwóch stron drogi wykonać ogrodzenie ochronno-naprowadzające na odcinku od km 6+400 do obiektu MD-3.10:

- a. ogrodzenie wykonać z ocynkowanej siatki stalowej o zmiennej wielkości oczek zmniejszającej się ku dołowi, zapewniając wielkość oczek 0,5 cm na 0,5 cm do wysokości 80 cm mierząc od poziomu gruntu, o minimalnej wysokości 2,5 m części nadziemnej i szczelnie połączone z gruntem poprzez wkopanie na minimalną głębokość 30 cm,
- b. ogrodzenie szczelnie połączyć z przejściami a także z innymi obiektami na odcinkach objętych wygradzeniem np. z ekranami akustycznymi”.

20. uchylam pkt II.3.14 ww. decyzji w całości i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie;

21. uchylam pkt II.3.16.e ww. decyzji w brzmieniu:

„w miarę możliwości nie regulować naturalnej linii rzek i innych cieków zlokalizowanych w świetle przejść, a ewentualne umocnienia ich koryt ograniczyć do niezbędnego minimum. Do ich wykonania stosować materiały naturalne np. kamień otoczek, wiklina, kieszki faszynowe (w przypadku zastosowania tzw. gabionów ich powierzchnię należy zamulić i przykryć gruntem rodzimym, niepowodującym obrażeń mechanicznych zwierząt)”

i w tym zakresie orzekam:

„nie regulować naturalnej linii rzek Kicz i Brda oraz nie pogłębiać i nie umacniać ich koryt. Regulowanie pozostałych cieków zlokalizowanych w świetle przejść ograniczyć do niezbędnego minimum. Wycinkę roślinności nadbrzeżnej ograniczyć do niezbędnego minimum - w przypadku konieczności wycinki drzew pozostawić pniaki z korzeniami, zaś do ewentualnych umocnień

wykorzystać materiały naturalne z kamieni otoczków czy wikliny, przy czym nie należy stosować gabionów”.

22. uchylam pkt II.3.16.i ww. decyzji w brzmieniu:

„zastosować ekrany przeciwolśnieniowe (ponad obiektami przejść), na odcinkach drogi 3+220 do 3+300, 8+390 do 8+470”

i w tym zakresie orzekam:

„zastosować drewniane (o naturalnej barwie) ekrany przeciwolśnieniowe o wysokości minimum 2,5 m, zlokalizowane wzdłuż krawędzi jezdni, w obrębie obiektów przejść dla średnich i dużych zwierząt oraz co najmniej 50 m poza przejściem, w obu kierunkach”.

23. uchylam pkt II.3.18 ww. decyzji i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie;

24. uchylam pkt II.3.19 ww. decyzji i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie;

25. uchylam w pkt II.3.20 wiersz nr 6 od góry tabeli ww. decyzji w brzmieniu:

l.p.	Kilometraż [km]	Strona drogi	Rodzaj ekranu	Wysokość ekranu [m]	Długość ekranu [m]
5	6+975 – 7+440	lewa	nieprzezroczysty	4	645

i w tym zakresie orzekam:

L.p.	Kilometraż [km]	Strona drogi	Rodzaj ekranu	Wysokość ekranu [m]	Długość ekranu [m]
5	6+975 – 7+440	lewa	nieprzezroczysty	4	465

26. uchylam pkt II.3.23 ww. decyzji w brzmieniu:

„Ekran akustyczny, wykonać w sposób zapewniający minimalizację śmiertelności ptaków w wyniku możliwych kolizji, np.:

- zastosowanie pionowych pasów (czarnych lub białych) o szerokości min. 2 cm, w odległości do 10 cm od siebie. Dopuszcza się stosowanie pasów złożonych z kropek;
- zastosowanie poziomych pasów (czarnych) o szerokości min. 2 mm, w odległości do 28 mm od siebie;
- zastosowanie wzoru w postaci czarnych kropek o średnicy 0,8 cm w odległości 14 mm od siebie, całkowicie pokrywającego powierzchnię ekranu;
- zastosowanie folii samoprzylepnej typu One Way Vision na całej powierzchni ekranu, celem wytworzenia efektu lustra weneckiego”.

i w tym zakresie orzekam:

„1. W przypadku zastosowania ekranów przezroczystych, wykonać je w sposób zapewniający minimalizację śmiertelności ptaków w wyniku możliwych kolizji poprzez zastosowanie pionowych pasów (czarnych lub białych) o szerokości minimum 2 cm, w odległości do 10 cm od siebie. Dopuszcza się stosowanie pasów złożonych z kropek.

2. Nieprzezroczyste ekrany akustyczne zaprojektowane jako „ekrany zielone” - obsadzić pnączami od strony zewnętrznej, tzn. przeciwnej do strony jezdni. Nie należy obsadzać ekranów w miejscach stwierdzonego przez nadzór chiropterologiczny występowania nietoperzy. Do nasadzeń wykorzystać rodzime gatunki pnączy, jak np. bluszcz pospolity (*Hedera helix*). Nie należy stosować gatunków o owocach atrakcyjnych dla ptaków. We współpracy z nadzorem botanicznym określić gatunki pnączy spełniające lokalne warunki siedliskowe oraz opracować zakres pielęgnacji pnączy, w tym cięcie, zapewniając brak możliwości rozwoju pnączy po wewnętrznej stronie ekranów, tj. od strony jezdni. Sadzonki roślin pnących należy sadzić w odległości nie większej niż 3 m od siebie”.

27. uchylam pkt II.3.24 ww. decyzji brzmieniu:

„W przypadku wykonania zbiorników, np. o funkcji retencyjnych zaprojektować je ze skarpami o nachyleniu większym niż 1:2, umożliwiającymi samodzielne opuszczanie zbiorników przez zwierzęta i w taki sposób, aby zbiorniki te nie stanowiły tzw. pułapek ekologicznych dla zwierząt”
i w tym zakresie orzekam:

„Wszystkie projektowane zbiorniki retencyjne należy zabezpieczyć przed możliwością zasiedlania ich przez płazy poprzez zastosowanie szczelnego ogrodzenia z siatki stalowej o wysokości 2,5 m uzupełnionego o ogrodzenie herpetologiczne z siatki stalowej o oczkach 0,5 cm na 0,5 cm i następujących minimalnych parametrach: wysokość całkowita minimum 75 cm, z czego minimum 55 cm stanowi część nadziemną, a minimum 20 cm stanowi część podziemną, wkopaną w grunt, przy czym górna krawędź powinna być odgięta w kierunku przeciwnym do obszaru zbiornika pod kątem 45-90° na długości minimum 10 cm, tworząc tzw. przewieszkę. Pas szerokości 50-80 cm od czoła wygrodzienia powinien być dwa razy w ciągu roku wykaszany. W przypadku bramy lub furtki należy trwale przymocować płotek do ich skrzydeł tak, aby prześwit pomiędzy podłożem i skrzydłem bramy/furtki nie był większy niż 5 mm. Dodatkowo w przypadku montażu bramy lub furtki nad terenem nieutwardzonym, np. w ciągu drogi serwisowej o nawierzchni innej niż bitumiczna lub z kostki betonowej, na całej szerokości bramy lub furtki należy wykonać nawierzchnię z betonowych płyt chodnikowych w celu wykluczenia możliwości podkopywania się zwierząt. Dopuszcza się rezygnację z zagłębienia płotków w grunt w przypadku, gdy ogrodzenie zbiorników zostanie wykonane na podmurówce (monolitycznej lub systemowej) zagłębionej w grunt na głębokość minimum 20 cm. Wygrodzienie herpetologiczne należy zamontować bezpośrednio po ich wybudowaniu”.

28. uchylam pkt II.3.25 ww. decyzji w całości i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie;

29. uchylam pkt IV ww. decyzji w całości i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie;

30. uchylam pkt V.1 ww. decyzji w brzmieniu:

„Ewentualne zniszczenie zbiorników wodnych (potencjalnych siedlisk płazów) prowadzić etapowo, tj. w pierwszej kolejności obniżając poziom wody, a następnie odławiając i przenosząc w inne siedliska ewentualnie stwierdzone osobniki płazów. Zniszczenie zbiorników prowadzić pod

nadzorem specjalisty przyrodnika - herpetologa, preferując wykonanie ww. czynności poza okresem rozrodu i zimowania płazów, tj. we wrześniu”

i w tym zakresie orzekam:

„1. Zniszczenie stwierdzonych potencjalnych siedlisk płazów, w tym zlokalizowanych w km ok.:

- 0+650-0+700 – bezodpływowe obniżenie o powierzchni 0,35 ha;
- 1+150-1+200 – bezodpływowe obniżenie o powierzchni 0,34 ha;
- 3+040-3+120 oraz 3+340-3+700 – podmokłe siedliska przy rowach melioracyjnych rzeki Kicz;
- 5+150-5+180 – bezodpływowe obniżenie o powierzchni 0,05 ha,

należy poprzedzić wykonaniem na początku września (by nie dopuścić do niego płazów zimujących) wygrodenia zbiornika oraz odłowieniem występujących w nich osobników oraz stadiów rozwojowych batrachofauny, które należy przenieść do siedlisk zastępczych (nowo utworzonych lub istniejących w sąsiedztwie). Zniszczenie zbiorników prowadzić we wrześniu pod nadzorem specjalisty przyrodnika – herpetologa. Prace związane ze zniszczeniem siedlisk (zbiorników) rozpocząć od stopniowego obniżenia lustra wody przy ciągłym odławianiu osobników przez nadzór przyrodniczy. Po odłowieniu zwierząt zasypywanie należy prowadzić jednym frontem. Minimalne parametry wygrodenia z siatki stalowej o oczkach 0,5 cm na 0,5 cm: wysokość całkowita: minimum 75 cm, z czego minimum 55 cm stanowi część nadziemną, a minimum 20 cm stanowi część podziemną, wkopaną w grunt. Górna krawędź powinna być odgięta w kierunku przeciwnym do terenu inwestycji pod kątem 45-90° na długości minimum 10 cm, tworząc tzw. przewieszkę.

2. Z uwagi na zniszczenie potencjalnych siedlisk występowania płazów zapewnić wykonanie 4 siedlisk zastępczych w postaci trwałych sztucznych zbiorników wodnych w km ok.:

- 0+660, strona prawa w odległości ok. 50 m od osi drogi;
- 1+180, strona lewa w odległości ok. 60 m od osi drogi;
- 3+060, strona lewa w odległości ok. 60 m od osi drogi;
- 3+500, strona prawa w odległości ok. 80 m od osi drogi.

Szczegółową lokalizację zbiorników ustalić ze specjalistą przyrodnikiem herpetologiem, uwzględniając lokalizację niszczonych siedlisk oraz uwarunkowania lokalne. Każdy z utworzonych zbiorników wykonać o powierzchni nie mniejszej niż siedlisko (zbiornik) podlegające likwidacji, dla którego kompensację stanowi dane siedlisko zastępcze. Pochylenie skarp/dna od strony dostępnego dla płazów terenu ma wynosić 1:5. Szerokość korzystnej dla płazów płycizny (do 30 cm głębokości) ma wynosić około 1,5 m. Zbiornik wykonać o zmiennej głębokości, przy czym w najgłębszym miejscu wynosić będzie co najmniej 1,5 m. Skarpy od strony drogi ukształtować o pochyleniu 1:1,5. Podczas budowy teren dodatkowo wygrodzić z zastosowaniem ogrodzenia herpetologicznego. Wykonane zbiorniki napełnić wstępnie wodą i zaszczyć mikroorganizmami z właściwego siedliska zastępowanego. Szczepienie wykonać poprzez przeniesienie 20 do 40 litrów żywego namułu. Zbiorniki pozostawić do naturalnej sukcesji roślin. Zbiorniki wykonać w sezonie wegetacyjnym poprzedzającym rozpoczęcie prac budowlanych”.

31. uchylam pkt V.2, V.4 ww. decyzji w całości i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie;

32. uchylam pkt V.9 ww. decyzji w brzmieniu:

„Wykonać monitoring:

- a. skuteczności i funkcjonalności wykonanych przepustów i przejść dla zwierząt, w tym odniesieniu do wykorzystania obiektów przez docelowe grupy zwierząt. W przypadku przejść dla zwierząt średnich i dużych uwzględnić również ich wykorzystanie przez małe zwierzęta, w tym płazy, a także nietoperze;
- b. monitoring śmiertelności zwierząt w przebiegu przedmiotowej drogi.

Prowadzony monitoring przejść dla zwierząt winien obejmować drugi, trzeci i piąty rok po oddaniu drogi do użytkowania. Szczegółowy sposób prowadzenia dostosować do aktualnej wiedzy i dobrych praktyk w tym zakresie, a także biologii gatunków zwierząt, dla których projektowane były przejścia.

W ciągu 30 dni od zakońzonego każdego 12-miesięcznego okresu prowadzonego monitoringu, wykonywanego w kolejnych latach po oddaniu trasy do użytkowania, przedłożyć Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy sprawozdania z wynikami badań w zakresie wykorzystania urządzeń przez zwierzęta oraz śmiertelności zwierząt.

Po wykonaniu ww. monitoringu przedłożyć Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy sprawozdanie zbiorcze z wszystkich lat obserwacji, zawierające wyniki badań w zakresie wykorzystania urządzeń przez zwierzęta oraz śmiertelności zwierząt wraz z propozycjami działań naprawczych, poprawiających skuteczność i funkcjonalność przejść oraz zabezpieczającymi w odniesieniu do stwierdzonej śmiertelności zwierząt”.

i w tym zakresie orzekam:

„Wykonać monitoring porealizacyjny:

- a) skuteczności i funkcjonalności wykonanych przepustów i przejść dla zwierząt, w tym odniesieniu do wykorzystania obiektów przez docelowe grupy zwierząt. W przypadku przejść dla zwierząt średnich i dużych w monitoringu należy uwzględnić również ich wykorzystanie przez małe zwierzęta, w tym płazy, a także przez nietoperze;
- b) monitoring śmiertelności zwierząt w przebiegu przedmiotowej drogi;
- c) zasiedlenia skrzynek (siedlisk zastępczych) dla nietoperzy, prowadząc bezpośrednio kontrole skrzynek w okresie od początku maja do końca sierpnia oraz w oparciu o badania z wykorzystaniem detektora ultradźwiękowego;
- d) zasiedlenia budek dla ptaków
- e) zasiedlenia zbiorników zastępczych przez płazy oraz stanu ww. zbiorników, który prowadzić w okresie aktywności i rozrodu płazów.

Propozycję metodyki prowadzenia dostosować do aktualnej wiedzy i dobrych praktyk w tym zakresie, a także biologii monitorowanych gatunków zwierząt we współpracy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. W ciągu 30 dni od zakońzonego każdego 12-miesięcznego okresu prowadzonego monitoringu, wykonywanego w kolejnych latach po oddaniu trasy do użytkowania, przedłożyć Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

oraz do wiadomości Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska sprawozdania z wynikami badań.

Po wykonaniu ww. monitoringu przedłożyć Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz do wiadomości Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska sprawozdanie zbiorcze z wszystkich lat obserwacji, zawierające wyniki badań wraz z informacją o ewentualnych przeprowadzonych lub proponowanych do przeprowadzenia działaniach naprawczych.

Wyniki monitoringu oraz efekt ewentualnych działań naprawczych należy przedstawić Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz do wiadomości Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska 30 dni od zakończonego 12-miesięcznego okresu wykonanego w 3. roku zaplanowanego monitoringu”.

33. uchylam pkt VII ww. decyzji w brzmieniu:

„Nakładam obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o której mowa w art. 72 ust. 1 ustawy oouioś, w szczególności uwzględniająca ochronę klimatu akustycznego oraz analizę oddziaływania na gospodarkę wodno-ściekową, w tym przeanalizowanie czy konieczna będzie ingerencja w koryta cieków”

i w tym zakresie orzekam:

„Nakładam obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o której mowa w art. 72 ust. 1 ustawy ooś, w ramach której należy, m.in.:

1. Zweryfikować czy w obszarze rezerwatu Dolina Rzeki Brdy będą prowadzone prace, które wpłyną na zanieczyszczenie, bądź zmętnienie wód i na tej podstawie przeanalizować konieczność wykonania monitoringu zanieczyszczenia rzeki Brdy. W przypadku prowadzenia takich prac uszczegółwić zakres i sposób prowadzenia monitoringu.
2. Zweryfikować wysokość ekranów akustycznych na podstawie aktualnej inwentaryzacji siedlisk nietoperzy.
3. Zweryfikować zastosowane działania minimalizujące i kompensujące uwzględniając m.in. możliwość zwiększenia wysokości ekranów przeciwośnieniowych oraz zwiększenia liczby skrzynek rozrodczych, a także przeanalizować lokalizację ekranów akustycznych obsadzonych pnączami, w oparciu o weryfikację siedlisk oraz szlaków migracji chiropterofauny,.
4. Zweryfikować zastosowane działania minimalizujące i kompensujące wpływ wycinki na siedliska roślin i zwierząt, w szczególności ornitofauny i chiropterofauny w oparciu o inwentaryzację drzew i krzewów
5. Zweryfikować zaplanowane działania kompensacyjne w postaci budek lęgowych w oparciu o inwentaryzację ptaków w terminie 1 luty – 31 sierpień.
6. Zweryfikować zastosowane działania minimalizujące i kompensujące, w tym określenie powierzchni i dokładnej lokalizacji wszystkich zbiorników kompensacyjnych dla płazów w oparciu o inwentaryzację wiosennych tras migracji płazów wraz z weryfikacją stanowisk rozrodczych.
7. Zweryfikować parametry obiektów mostowych pod kątem dostosowania ich do funkcji przejść dla zwierząt.

8. Ustalić sposób i zakres wykonania zabezpieczeń nasadzeń zieleni wprowadzanej w obrębie przejść dla zwierząt przed ewentualnym zgryzaniem przez zwierzęta.
9. Zaprojektować przepusty i przejścia dla zwierząt pod planowanymi do realizacji utwardzonymi drogami zbiorczymi i dojazdowymi.
10. Ocenić wpływ przedsięwzięcia na tereny chronione akustycznie na podstawie aktualnej analizy ruchu i modelowania propagacji hałasu w środowisku.
11. Przedstawić sposób zagospodarowania wód opadowych na etapie eksploatacji i zastosowane sposoby ich podczyszczania”.

34. uchylam pkt VIII ww. decyzji w brzmieniu:

„Nakładam obowiązek sporządzenia analizy porealizacyjnej, po upływie 1. roku od rozpoczęcia eksploatacji, w zakresie badań rozprzestrzeniania się hałasu w środowisku. Pomiar wartości poziomów hałasu wykonać w celu zbadania dotrzymania poziomów dopuszczalnych na całym terenie objętym ochroną. Punkty pomiarowe zlokalizować przed elewacją budynków mieszkalnych i budynków o innej funkcji chronionej oraz na granicy terenu chronionego. Pomiar przeprowadzić przede wszystkim na terenach chronionych zlokalizowanych w obrębie punktów obliczeniowych wskazanych w analizie akustycznej, oznaczonych symbolem: 3b, 7a, 10a, 16, 20a, 21a, 22a, 24a, 26a, 32a, 35, 41, 42 (zgodnie z raportem oś datowanym na maj 2017 r. wraz z uzupełnieniami oraz ujednoliceniem z sierpnia 2018 r.). Przed wykonaniem badań, dokonać ponownej identyfikacji terenów chronionych przed hałasem, w celu ustalenia aktualnego stanu zagospodarowania terenu w sąsiedztwie przedmiotowej trasy oraz ewentualnej weryfikacji punktów pomiarowych. Badania dokonać według metodyk i wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, ze zm.). Uzyskane wyniki przedstawić w terminie 18 miesięcy od rozpoczęcia eksploatacji drogi, Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, celem weryfikacji przyjętej w raporcie koncepcji technologicznej”

i w tym zakresie orzekam:

„Nakładam obowiązek sporządzenia analizy porealizacyjnej, po upływie 12 miesięcy od rozpoczęcia eksploatacji, w zakresie badań poziomów dopuszczalnych hałasu w porze dnia i nocy w następujących lokalizacjach:

L.p.	Oznaczenie receptora	Współrzędne geograficzne (układ PUWG 1992)	Numer działki	Arkusze	Obręb ewidencyjny	Adres
1	3b	637451.55 422600.53	115/8	4	Bładowo	ul. Bładowo 1c
2	7a	635741.49 423005.29	49	1	Mały Mędromierz	ul. Nowa Tuchola 5
3	10a	635670.73 423059.65	68	1	Mały Mędromierz	ul. Nowa Tuchola 8
4	16	633638.47 427123.23	1826/4	30	Tuchola	ul. Świecka 138
5	20a	634935.52 423417.55	91/4	1	Mały Mędromierz	ul. Nowa Tuchola 14a

6	21a	634846.79 423433.23	93/6	1	Mały Mędomierz	ul. Nowa Tuchola 15
7	22a	634816.96 423473.36	100/1	1	Mały Mędomierz	ul. Nowa Tuchola 16, ul. Nowa Tuchola 16a
8	24a	633507.93 423788.99	568	1	Mały Mędomierz	ul. Wysoka Wieś 6
9	26a	633095.50 424238.17	182/9	1	Mały Mędomierz	ul. Przy Szosie Bydgoskiej 25h
10	32	633141.92 424387.93	182/25	1	Mały Mędomierz	ul. Przy Szosie Bydgoskiej 25a
11	35	633538.11 426608.54	3246	30	Tuchola	ul. Aleja 700-lecia
12	38	633563.36 426696.92	3211	30	Tuchola	ul. Wydmowa
13	42	633563.36 426696.92	1770/1	30	Tuchola	ul. Piszczek 1

Punkty pomiarowe zlokalizować w miejscu o największym oddziaływaniu hałasu na ludzi, tj. na granicy ww. terenu chronionego akustycznie. Uzyskane wyniki przedstawić w terminie 18 miesięcy od rozpoczęcia eksploatacji drogi, Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, celem weryfikacji przyjętej w raporcie koncepcji technologicznej”.

35. uchylam pkt III załącznika nr 1 do ww. decyzji w brzmieniu:

„W zakresie przedsięwzięcia planuje się obiekty mostowe:

1. Obiekt ED-1.3 – zlokalizowany w km około 2+750, estakada przekraczająca: jednotorową, niezelektryfikowaną linię kolejową nr 208, koryto i dolinę rzeki Kicz, jednotorową, niezelektryfikowaną linię kolejową nr 241; rozpiętość przęsł 30,0+22x40,0+30,0 m, ilość przęsł 24; schemat statyczny belka ciągła; długość ustroju 941 m, szerokość obiektu 12 m, światło pionowe pod obiektem około 6,7 m do około 17 m; konstrukcja ustroju nośnego zespolona składająca się z dwóch dźwigarów stalowych i współpracującej płyty żelbetowej.
2. Obiekt MD-1,9 - zlokalizowany w km około 8+870, most drogowy przekraczający: koryto rzeki Brda wraz z terenem przyległym; rozpiętości przęsł: 15,0+20,7+26,7+20,7+15,0 m, ilość przęsł 5; schemat statyczny belka ciągła; długość ustroju około 99 m, szerokość obiektu 12 m, światło pionowe pod obiektem od około 5,7 m do około 13,5 m; konstrukcja ustroju nośnego z belek prefabrykowanych typu T.
3. Obiekt MD-1.10 - zlokalizowany w km około 10+140, most drogowy przekraczający: koryto rzeki Ruda wraz z terenem przyległym; rozpiętości przęsł: 30,0+5x40,0+30,0 m, ilość przęsł 7; schemat statyczny belka ciągła; długość ustroju około 261 m, szerokość obiektu 12 m, światło pionowe pod obiektem od około 7,0 m do około 13,0 m; konstrukcja ustroju nośnego zespolona składająca się z dwóch dźwigarów stalowych i współpracującej płyty żelbetowej.

i w tym zakresie orzekam:

„W zakresie przedsięwzięcia planuje się obiekty mostowe:

1. Wiadukt drogowy (WD-3.4) nad linią kolejową nr 208 zlokalizowaną w km ok. 2+870, o szerokości ok. 12 m;
2. Estakada drogową (ED-3.6) nad rzeką Kicz zlokalizowaną w km ok. 3+260 oraz linią kolejową nr 241 zlokalizowaną w km ok. 3+400, o szerokości ok. 12 m;
3. Most drogowy (MD-3.9) nad rzeką Kicz zlokalizowaną w km ok. 8+460, o szerokości ok. 12 m;
4. Most drogowy (MD-3.10) nad rzeką Brdą zlokalizowaną w km ok. 9+850, o szerokości ok. 12 m”.

36. w pozostałym zakresie utrzymuję decyzję organu I instancji w mocy.

UZASADNIENIE

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, dalej RDOŚ w Bydgoszczy, decyzją nr 147/2018 z dnia 4 grudnia 2018 r., znak: WOO.4210.30.2015.KŚ.35, działając na wniosek Zarządu Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy, dalej ZDW w Bydgoszczy, z dnia 28 grudnia 2015 r., określił środowiskowe uwarunkowania realizacji cytowanego w sentencji rozstrzygnięcia przedsięwzięcia.

ZDW w Bydgoszczy wskazał, że działa przez następujących pełnomocników:

- ██████████ (pełnomocnictwo udzielone przez Dyrektora ZDW w Bydgoszczy Mirosława Kielnika w dokumencie z dnia 18 listopada 2013 r., znak: ZDW.N4.361.47.2013 załączonym do akt sprawy wraz z wnioskiem ZDW w Bydgoszczy z dnia 28 grudnia 2015 r.). Mocodawca wypowiedział pełnomocnictwo pismem z dnia 29 grudnia 2021 r., znak: ZDW.P1c.5111.149.21;
- ██████████ (pełnomocnictwo udzielone przez Dyrektora ZDW w Bydgoszczy Przemysława Dąbrowskiego w dokumencie z dnia 18 grudnia 2019 r., znak: ZDW.N1.0114.87.2019, załączonym do akt sprawy wraz z pismem ZDW w Bydgoszczy z dnia 10 lutego 2021 r.);
- r.pr. ██████████ (pełnomocnictwo udzielone przez Dyrektora ZDW w Bydgoszczy Przemysława Dąbrowskiego w dokumencie z dnia 1 września 2020 r., znak: ZDW.N1.0114.60.2020, załączonym do akt sprawy wraz z pismem ZDW w Bydgoszczy z dnia 2 kwietnia 2021 r., znak: ZDW.P1c.5111.22.1.2021).

Strony postępowania, zgodnie z art. 49 Kpa, zostały poinformowane o wydaniu ww. decyzji zawiadomieniem RDOŚ w Bydgoszczy z dnia 4 grudnia 2018 r., znak: WOO.4210.30.2015.KŚ.37. Zawiadomienia zostały zamieszczone na okres minimum 14 dni na tablicach ogłoszeń RDOŚ w Bydgoszczy od dnia 5 grudnia 2018 r., Urzędu Gminy Cekcyn od dnia 5 grudnia 2018 r., Urzędu Gminy Gostycyn od dnia 6 grudnia 2018 r., Urzędu Miejskiego w Tucholi od dnia 6 grudnia 2018 r., Urzędu Gminy Lubiewo od dnia 5 grudnia 2018 r. Biorąc pod uwagę najpóźniejszy termin wywieszenia, tj. dzień 6 grudnia 2018 r., za datę doręczenia stronom zawiadomienia o wydaniu decyzji należy uznać ostatni, czternasty dzień publicznego obwieszczenia (liczony od dnia następnego po upublicznieniu zawiadomienia), tj. 20 grudnia 2018 r. W związku z powyższym,

ostatnim, czternastym dniem na złożenie odwołania, licząc od dnia doręczenia, był 3 stycznia 2019 r.

██████████, pismem z dnia 17 grudnia 2018 r., nadanym u wyznaczonego operatora pocztowego w dniu 21 grudnia 2018 r. złożył odwołanie od decyzji RDOŚ w Bydgoszczy. Podanie złożono w przysługującym do tego terminie. Następnie ██████████, pismem z dnia 18 lutego 2022 r., podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie i wniósł o uznanie zaproponowanych przez inwestora rozwiązań komunikacyjnych za akceptowalne, jednocześnie zaznaczając, że proponowany ślad przedsięwzięcia nie uwzględnia wszystkich możliwych rozwiązań komunikacyjnych Tucholi.

Stowarzyszenie Obywatelskiej Społeczności dla Tucholi „S.O.S. dla Tucholi”, pismem z dnia 2 września 2019 r., podniosło, że w przedmiotowej sprawie złożono tylko jedno odwołanie, a także że w trakcie dwóch spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami Tucholi oraz Bładowa nikt nie zgłosił zastrzeżeń dotyczących przebiegu projektowanej obwodnicy, na co GDOŚ, pismem z dnia 18 września 2019 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.94.2019.AK/KM.3, udzielił stosownej odpowiedzi.

GDOŚ, pismem z dnia 6 marca 2020 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.94.2019.AK/KM/EU/MKW.1, wezwał ██████████ o udowodnienie interesu prawnego w sprawie, na co strona postępowania pismem z dnia 9 marca 2020 r. udzieliła odpowiedzi.

ZDW w Bydgoszczy, pismem z dnia 15 października 2020 r., znak: ZDW.P1c.5111.68.20, przedłożył niepoświadczoną kopie dokumentu pełnomocnictwa dla ██████████ oraz wniósł o sprawne zakończenie postępowania odwoławczego. ZDW w Bydgoszczy pismem z dnia 10 lutego 2021 r., znak: ZDW.P1c.5111.21.21, ponownie wniósł niepoświadczoną kopie dokumentu pełnomocnictwa dla ██████████

██████████ pismem z dnia 16 lutego 2021 r., wniósł uzupełnienie odwołania.

GDOŚ, pismem z dnia 22 marca 2021 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.94.2019.AK/KM/EU/MKW.10, wezwał o przedłożenie oryginału lub właściwie poświadczonej kopii pełnomocnictwa dla ██████████

GDOŚ, pismem z dnia 31 marca 2021 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.94.2019.AK/KM/EU/MKW.11, wezwał ZDW w Bydgoszczy do przedłożenia wyjaśnień w następującym zakresie:

1. wyjaśnienie planowanych rozwiązań konstrukcyjnych różnych obiektów inżynierskich;
2. wskazanie parametrów przejść dla zwierząt;
3. wyjaśnienie sposobu zrekompensowania strat związanych ze zniszczeniem oczek polodowcowych, które będą przecinane przez przedsięwzięcie;
4. wskazanie sposobu zrekompensowania strat z możliwym zniszczeniem kryjówek nietoperzy;
5. wskazanie szczegółów związanych z uszczupleniem siedlisk lęgowych i żerowisk zinwentaryzowanych gatunków ptaków;
6. przedstawienie oddziaływań skumulowanych zanieczyszczeń powietrza;
7. przedstawienie informacji na temat prognozowanych poziomów dopuszczalnych hałasu w dodatkowych punktach receptorowych;
8. zaktualizowanie informacji na temat tła zanieczyszczeń powietrza;

9. przedstawienie szczegółów dokonanych założeń obliczeniowych w modelu rozprzestrzeniania się gazów i pyłów w powietrzu;
10. przedstawienie prognozowanych oddziaływań wibroakustycznych na etapie budowy;
11. doprecyzowanie informacji o odbiornikach wód opadowych i sposobów oczyszczania tych wód;
12. wskazanie sposobu zagospodarowania gleb o wysokich klasach bonitacyjnych;
13. przedstawienie możliwości nasadzeń roślin pnących na ekranach akustycznych.

ZDW w Bydgoszczy, pismem z dnia 2 kwietnia 2021 r., znak: ZDW.P1c.511.22.1.2021, przekazał dokument pełnomocnictwo dla [REDAKTURA], które zostało uwierzytelnione przez r.pr. [REDAKTURA]

[REDAKTURA] – pełnomocnik ZDW w Bydgoszczy pismem z dnia 14 czerwca 2021 r., znak: VMR-100/034/06/21/EK, pismem z dnia 23 sierpnia 2021 r., znak: VMR-144/034/08/21/EK, pismem z dnia 1 października 2021 r., znak: VMR-168/034/09/21/EK oraz pismem z dnia 19 listopada 2021 r., znak: VMR-227/034/11/21/EK, zwrócił się o wydłużenie czasu na złożenie odpowiedzi na wezwanie GDOŚ z dnia 31 marca 2021 r. kolejno do dnia 21 czerwca 2021 r., do dnia 1 października 2021 r., do dnia 19 listopada 2021 r. oraz do dnia 31 grudnia 2021 r.

[REDAKTURA] – pełnomocnik ZDW w Bydgoszczy pismem z dnia 27 grudnia 2021 r. (doręczonym za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej urzędu w dniu 31 grudnia 2021 r.) udzielił częściowej odpowiedzi na wezwanie GDOŚ z dnia 31 marca 2021 r.

ZDW w Bydgoszczy, pismem z dnia 29 grudnia 2021 r., znak: ZDW.P1c.5111.149.21, (doręczonym do GDOŚ w dniu 5 stycznia 2022 r.) zwrócił się o wydłużenie czasu na złożenie odpowiedzi do dnia 31 marca 2022 r. na wezwanie GDOŚ z dnia 31 marca 2021 r., a także wycofał pełnomocnictwo [REDAKTURA]

GDOŚ, pismem z dnia 31 marca 2022 r., DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.94.2019.AK /KM/EU/MKW.27, wezwał ZDW w Bydgoszczy do przedłożenia wyjaśnień w następującym zakresie:

1. wskazanie wszystkich obiektów inżynierskich (w związku z niewyczerpującą odpowiedzią na wezwanie GDOŚ z dnia 30 marca 2021 r.);
2. wyjaśnienie powodów zaniechania budowy estakady (w związku z niewyczerpującą odpowiedzią na wezwanie GDOŚ z dnia 30 marca 2021 r.);
3. przedstawienie przekroju przejścia dla zwierząt (w związku z niewyczerpującą odpowiedzią na wezwanie GDOŚ z dnia 30 marca 2021 r.);
4. przeanalizowanie możliwości zmiany parametrów przejścia dla zwierząt pod obiektem MD-3.10 na takie, które umożliwią migracje zwierząt średnich i dużych;
5. ponowienie pkt 2 wezwania GDOŚ z dnia 30 marca 2021 r. w związku z brakiem udzielenia przez wnioskodawcę odpowiedzi oprócz wymienienia 4 planowanych obiektów drogowych;
6. wskazania parametrów, liczby i przybliżonej lokalizacji zbiorników zastępujących planowane do zniszczenia oczka polodowcowe będące ostojami płazów;
7. przedstawienie aktualnego tła zanieczyszczenia powietrza (w związku z niewyczerpującą odpowiedzią na wezwanie GDOŚ z dnia 30 marca 2021 r.).

GDOŚ, pismem z dnia 7 czerwca 2022 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.94.2019.AK/KM/EU/MKW.31, w związku z brakiem odpowiedzi na ww. wezwanie, zwrócił się do [REDAKTOWANE] – pełnomocnika ZDW w Bydgoszczy o wskazanie ostatecznego terminu, w którym dokumentacja sprawy zostanie uzupełniona.

ZDW w Bydgoszczy, pismem z dnia 1 czerwca 2022 r. (wpływ do GDOŚ w dniu 7 czerwca 2022 r.) zwrócił się o wydłużenie czasu odpowiedzi na ww. wezwanie do dnia 20 czerwca 2022 r., na co GDOŚ pismem z dnia 9 czerwca 2022 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.94.2019.AK/KM/EU/MKW.32, wyraził zgodę.

ZDW w Bydgoszczy, pismem z dnia 20 czerwca 2022 r., znak: ZDW.P1c.5111.71.2.22, udzielił odpowiedzi na wezwanie GDOŚ z dnia 31 marca 2022 r.

[REDAKTOWANE], pismem z dnia 21 czerwca 2022 r., złożył ponaglenie w sprawie. GDOŚ, pismem z dnia 18 lipca 2022 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.94.2019.AK/KM/EU/MKW.40, traktując ww. podanie jako wezwanie do usunięcia naruszenia prawa udzielił stosownej odpowiedzi.

GDOŚ, zawiadomieniem z dnia 15 lipca 2022 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.94.2019.AK/KM/EU/MKW.37, na podstawie art. 10 Kpa, poinformował strony postępowania o możliwości zapoznania się z aktami sprawy oraz wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

[REDAKTOWANE], pismem z dnia 9 marca 2020 r., 16 lutego 2021 r., 10 sierpnia 2022 r., wniósł uzupełnienie odwołania.

ZDW w Bydgoszczy, pismem z dnia 19 sierpnia 2022 r., znak: ZDW.P1c.5111.71.5.22, wniósł o udostępnienie pism, które wpłynęły od wszystkich zainteresowanych po upublicznieniu zawiadomienia GDOŚ z dnia 15 lipca 2022 r., o zebraniu całego materiału dowodowego. GDOŚ pismem z dnia 31 sierpnia 2022 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.94.2019.AK/KM/EU/MKW.41, za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej, przekazał inwestorowi skany wnioskowanych pism.

Stowarzyszenie Obywatelskiej Społeczności dla Tucholi „S.O.S. dla Tucholi” pismem z dnia 20 września 2019 r., Burmistrz Gminy Tucholi pismem z dnia 3 grudnia 2019 r., [REDAKTOWANE] pismem z dnia 15 marca 2020 r., Sołtys i Rada Sołectwa Bładowo pismem z dnia 30 stycznia 2021 r., [REDAKTOWANE] pismem z dnia 3 marca 2022 r., [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE], pismami od dnia 15 lipca 2022 r. do dnia 28 sierpnia 2022 r., a także [REDAKTOWANE] pismem nadanym w dniu 17 października 2022 r., [REDAKTOWANE] pismem z dnia 21 października 2022 r., [REDAKTOWANE] i [REDAKTOWANE] pismem z dnia 26 października 2022 r., złożyli uwagi lub spostrzeżenia dotyczące realizacji przedsięwzięcia. Na podstawie zebranego materiału dowodowego GDOŚ nie mógł ustalić interesu prawnego realizowanego w przedmiotowym postępowaniu przez część z ww. osób fizycznych, co skutkowało wezwaniem ich o wskazanie prawa rzeczowego. Odpowiedzi na ww. wezwania wraz z dodatkowymi uwagami udzielił [REDAKTOWANE] pismem z dnia 16 września 2022 r. oraz [REDAKTOWANE] (pismem nadanym w dniu 20 września 2022 r.).

ZDW w Bydgoszczy, pismem z dnia 20 września 2022 r., znak: ZDW.P1c.5111.71.6.22, ustosunkowało się do uwag wniesionych przez strony, zgodnie z art. 10 Kpa wraz z notatkami z przeprowadzonych w 2015 r. konsultacji społecznych.

██████████ pismem z dnia 3 października 2022 r., przedłożył informację o planowanym spotkaniu mieszkańców w sprawie realizacji przedsięwzięcia oraz zaprosił do uczestnictwa GDOŚ.

██████████ pismem z dnia 27 października 2022 r. oraz ██████████ pismem z dnia 29 października 2022 r. przedłożyli protokół ze spotkania mieszkańców zorganizowanego w dniu 20 października 2022 r. (odręczny i w formie maszynopisu), a w nim dodatkowe uwagi dot. realizacji przedsięwzięcia, a także przedłożył listę obecności.

Skarżący, a także pozostałe strony postępowania, na etapie postępowania odwoławczego, wniosły następujące uwagi:

1. Zaproponowana trasa przebiegu przedsięwzięcia w części od istniejącej drogi wojewódzkiej nr 237 do istniejącej drogi wojewódzkiej nr 240 „nie przebiega przez obszary chronione Natura 2000”. Wobec powyższego zaproponowany przez inwestora wariant przebiegu obwodnicy Tucholi nie jest uzasadniony.
2. Zaproponowana trasa przebiegu przedsięwzięcia powinna omijać miejscowość Bładowo i powinna przecinać drogę wojewódzka nr 240 pomiędzy miejscowościami Bładowo i Żalno i włączać się do drogi wojewódzkiej nr 240 pomiędzy miejscowością Żalno a Piastoszyn. Zdaniem skarżących przebieg przedsięwzięcia nie był konsultowany z mieszkańcami a propozycja przebiegu obwodnicy Tucholi powinna być poprzedzona rozmowami pomiędzy mieszkańcami, przedsiębiorcami i kierowcami. Skarżący wskazują, że zaproponowany przebieg przedsięwzięcia nie uwzględnia zrównoważonego rozwoju miasta Tucholi i jego okolic. Strony zarzucają także brak protokołu z przeprowadzonych przez inwestora konsultacji społecznych.
3. Zaproponowana trasa przebiegu przedsięwzięcia znacząco utrudni komunikację pomiędzy miastem Tucholą a Bładowem oraz terenami pomiędzy droga wojewódzką nr 237 a drogą wojewódzką nr 240. Zdaniem skarżących, w stanie istniejącym droga nr 240 jest najkrótszym połączeniem pomiędzy Tucholą a Chojnicami wobec czego planowana do realizacji obwodnica Tucholi stanie się drogą lokalną, która utrudni życie mieszkańców. Zdaniem skarżących zaproponowana trasa przedsięwzięcia uniemożliwia powstawanie obszarów produkcyjnych i usługowych. W obecnie procedowanym wariantcie przedsięwzięcie przecina rozrastającą się dzielnicę Tucholi „Rudzki Most” czym spowoduje jej zniszczenie, w tym zniszczenie środowiska naturalnego.
4. Skrzyżowanie przedsięwzięcia z drogą wojewódzka nr 240 jest zlokalizowane w zbyt bliskiej odległości od istniejącej zabudowy mieszkaniowej.
5. Drgania i hałas powstające na etapie budowy utrudnią życie mieszkańców.
6. Wybudowanie ekranów akustycznych przyczyni się do dużego wzrostu kosztów planowanej obwodnicy.
7. Zaproponowana trasa przebiegu przedsięwzięcia nie rozwiąże problemu komunikacyjnego na trasie Tuchola-Tleń, która stanowi również dogodne połączenie dla kierowców

podróżujących pomiędzy Tucholą a autostradą A1. Zaproponowana trasa przebiegu przedsięwzięcia nie jest skomunikowana z istniejącą strefą przemysłową. Zdaniem skarżącego po zrealizowaniu przedsięwzięcia samochody ciężarowe przemieszczające się z obszarów przemysłowych nadal będą zmuszone przejeżdżać przez Tucholę.

8. Wzdłuż granicy należącej do skarżącego działki ewidencyjnej nr 115/8, obręb Bładowo, gmina Tuchola, poza projektowaną obwodnicą, na mapach załączonych do raportu o oś widnieje dodatkowa droga niestanowiąca obwodnicy. Skarżący nie zgadza się na wybudowanie dodatkowej drogi, która nie została wskazana przez RDOŚ w Bydgoszczy w charakterystyce przedsięwzięcia i uzasadnieniu decyzji i nie zgadza się na jej wybudowanie. Ponadto skarżący wnosi o wydłużenie z 96 m do 200 m ekranu akustycznego oraz zastosowanie dodatkowych środków minimalizujących hałas w postaci: nasypu ziemnego o minimalnej wysokości 4 m oraz zastosowanie pasa gęstej zieleni o szerokości minimum 30 m. Jego zdaniem zieleń poza funkcją redukującą hałas przyczyniłaby się do poprawy krajobrazu, stanowiłaby azyl dla zwierząt, zredukowałaby zawartość dwutlenku węgla w atmosferze, a także przyczyniłaby się do zmniejszenia zapylenia, ilości tlenków azotu oraz metali ciężkich w powietrzu.
9. Skarżący wskazuje na zaginięcie map i wyrysów z rejestru gruntu, które stanowią nieodłączny element wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
10. RDOŚ w Bydgoszczy pomylił w decyzji nazwy rzek, lokalizacje mostów i wiaduktów, a także nie wskazał na wybudowanie jednego mostu mimo istniejącej w tym miejscu rzeki.
11. Władze lokalne powinny powołać koordynatora ds. obwodnicy Tucholi w skład, którego powinny wejść m.in. przedstawiciele specjalistów z wielu branż oraz sympatycy miasta Tucholi.
12. Ilość błędów w decyzji RDOŚ w Bydgoszczy i konieczny w związku z tym zakres zmian na etapie postępowania odwoławczego może przyczynić się do zaburzenia dwuinstancyjności.
13. Gmina Tuchola sprzedając część należących do niej działek zlokalizowanych w dzielnicy Tucholi „Rudzki Most” nie informowała kupców o zaplanowanej realizacji przedsięwzięcia. Ponadto projekt nowej drogi nie przedstawia dróg dojazdowych do istniejących domów.
14. Budowa nowego mostu nad rzeką Brdą spowoduje zniszczenie miejsc schronienia wielu roślin i zwierząt, czego przykładem może być zamieszkujący piaszczystą skarpe zimorodek. Przedsięwzięcie przyczyni się również do zniszczenia siedlisk będących pod ochroną dzięciołów, myszołówów czy innych ptaków drapieżnych. Ponadto w budynku zaplanowanym do wyburzenia, zlokalizowanym bezpośrednio przy rzece Brdzie, bytują nietoperze.
15. Budowa przedsięwzięcia wpłynie negatywnie na działalność zarobkową prowadzoną na działce nr 1826/2, obręb Miasto Tuchola, gmina Tuchola, ze względu na zmniejszenie atrakcyjności wśród turystów prowadzonego tam pola namiotowego, a w szczególności wśród kajakarzy (pole namiotowe zostanie odcięte od rzeki Brdy). Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się również do zniszczenia terenu, na którym jest zlokalizowany XIX-wieczny tartak, a także uniemożliwi osiedlenie się rodziny w tym miejscu.

Ponadto wniesiono o odrzucenie wariantu B przedsięwzięcia i o przeprowadzenie rozmów dot. trasy przebiegu przedsięwzięcia. Zdaniem skarżących obecnie procedowane warianty są nieracjonalne i zostały narzucone z góry bez żadnych konsultacji. Wobec czego wnioskuje się o umorzenie decyzji RDOŚ w Bydgoszczy w części lub uchylenie jej części, która dotyczy odcinka od drogi wojewódzkiej nr 241 do połączenia z drogą wojewódzka nr 240. Skarżący wnoszą o wyznaczenie nowych wariantów przedsięwzięcia. Ponadto wskazują oni na brak wybudowania dróg dojazdowych do posesji, podzielenie pól uprawnych, brak badań ruchu na drogach przechodzących przez Tucholę, na odbijanie hałasu i zapylenia od lasu w stronę zabudowań

GDOŚ ustalił i zważył, co następuje.

Przedmiotowe przedsięwzięcie polega na budowie drogi (obwodnicy Tucholi) w wariantcie B, o łącznej długości 10,042 km. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 60 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 71), droga o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 31 i 32 ww. rozporządzenia, oraz obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej jest przedsięwzięciem mogącym potencjalnie znacząco wpłynąć na środowisko wobec czego realizacja przedsięwzięcia wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Podkreślić należy, że ww. rozporządzenie utraciło moc w toku postępowania pierwszoinstancyjnego (tj. w dniu 9 września 2019 r.), jednak z uwagi na § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839), znajduje zastosowanie w sprawie.

Mając na uwadze wyrażoną w art. 15 Kpa zasadę dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, którego istotą jest zapewnienie stronom prawa do dwukrotnego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia sprawy, GDOŚ w ramach postępowania odwoławczego dokonał analizy zgromadzonego materiału dowodowego. W toku postępowania odwoławczego organ II instancji rozpatrzył sprawę w pełnym zakresie co do okoliczności faktycznych i prawnych, znajdując podstawy uzasadniające zreformowanie decyzji RDOŚ w Bydgoszczy z dnia 4 grudnia 2018 r.

Należy przy tym podkreślić, że zakres postępowania odwoławczego nie jest węższy niż zakres postępowania pierwszoinstancyjnego, a organ odwoławczy obowiązany jest dążyć z urzędu, tak jak organ I instancji, do ustalenia rzeczywistego stanu sprawy. Organ wydający decyzję administracyjną jest obowiązany uwzględnić stan faktyczny ustalony w chwili wydania decyzji. Odnosi się to nie tylko do organu orzekającego w I instancji, ale również do organu wydającego decyzję w postępowaniu odwoławczym (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 11 października 2017 r., sygn. akt: II SA/Po 513/17).

Analiza materiału dowodowego zebranego przez RDOŚ w Bydgoszczy wykazała, że nie zostały ustalone wszystkie istotne, mające znaczenie dla sprawy, okoliczności faktyczne, wobec czego GDOŚ, pismami z dnia 31 marca 2021 r. oraz 31 marca 2022 r., wezwał wnioskodawcę do złożenia wyjaśnień.

W tym miejscu, rozpoczynając analizę wpływu przedsięwzięcia na środowisko, GDOŚ zaznacza, że ogółem, przedsięwzięcia drogowe cechuje szereg bezpośrednich, pośrednich i

wtórnych oddziaływań, które w większym lub mniejszym stopniu mogą wpłynąć na środowisko, w tym na człowieka, faunę i florę. Organy obu instancji są odpowiedzialne za rozpoznawanie wszelkich negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą mieć miejsce w związku z budową, eksploatacją i likwidacją przedsięwzięcia. Biorąc pod uwagę, że decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach jest co do zasady pierwszą decyzją jaką wnioskodawca musi uzyskać w całym procesie inwestycyjnym, ustalenia w niej zawarte mają kluczowe znaczenie dla dalszych decyzji czy zezwoleń. Ze względu na mnogość aspektów poruszanych w uzasadnieniu tej decyzji organ II instancji przeprowadził ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach której, m.in. ocenił zebrany materiał dowodowy pod kątem istotnych warunków korzystania ze środowiska, a także wyjaśnił powody dla których zdecydował się zakończyć postępowanie rozstrzygnięciem wskazanym w sentencji oraz uzasadnił też wprowadzone przez siebie zmiany.

Nie ulega wątpliwości, że droga poprowadzona nowym śladem, na trwałe zasklepi znajdujące się pod nią grunty, a także wprowadzi zintensyfikowany ruch kołowy w nowe, dotychczas wolne od samochodów obszary. Realizacja przedsięwzięcia w głównej mierze przyczyni się do zajęcia obszarów rolnych i leśnych (w tym wycinki drzew i krzewów), częściowo objętych różnymi formami ochrony przyrody. Przedsięwzięcie, poza częściowym przekształceniem naturalnego charakteru obszarów przyrodniczych, wpłynie również na dobra materialne. W tym miejscu należy zaznaczyć, że GDOŚ nie jest upoważniony do oceny wpływu przedsięwzięcia na zmianę wartości nieruchomości znajdujących się w jego sąsiedztwie. W kontekście procedury oceny przedsięwzięcia na dobra materialne, GDOŚ działając w ramach obowiązujących go przepisów, dba o to, aby szeroko rozumiane emisje zanieczyszczeń czy samo funkcjonowanie przedsięwzięcia, mieściło się w przyjętych przez ustawodawcę ramach czy normach. Wieloletnia praktyka organu II instancji wskazuje, że najczęściej żaden z przedstawionych wariantów inwestycyjnych w pełni nie odzwierciedla oczekiwań wszystkich interesariuszy. W omawianym przypadku część zainteresowanych proponuje oddalenie przedsięwzięcia od zamieszkiwanej przez nich zabudowy mieszkaniowej, natomiast część wskazując na aspekty przyrodnicze czy ekonomiczne proponuje poprowadzenie przedsięwzięcia w nowym, dotychczas niezapropozowanym przez wnioskodawcę wariantcie. Mimo, że głos niezadowolonych stron postępowania i społeczeństwa jest najbardziej słyszalny część interesariuszy skierowała do GDOŚ pisma z prośbami o pilną realizację inwestycji celem odciążenia miasta Tucholi od ruchu kołowego. W kwestii wpływu przedsięwzięcia na krajobraz GDOŚ uznaje, że droga poprowadzona na powierzchni gruntu lub miejscami wyniesiona ponad przeszkody (np. linie kolejowe, rzeki), nie zdominuje regionalnego krajobrazu zarówno w przestrzeniach otwartych (pola, łąki) jak i przestrzeni ograniczonej roślinnością drzewiastą (lasy), tym bardziej, że w okolicy istnieją użytkowane drogi wojewódzkie i gminne, które na stałe wpisały się już w lokalny krajobraz. Odnośnie zabytków to w śladzie przedsięwzięcia lub jego bezpośrednim sąsiedztwie nie znajdują się żadne obiekty, które byłyby wpisane w rejestr zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków lub gminną ewidencję zabytków (gminy Tuchla, Cekcyn lub Gostycyn). GDOŚ zidentyfikował jednak, że w śladzie drogi od ok. km 2+650 do ok. 3+600 istnieje udokumentowane obszarowe stanowisko archeologiczne, które po realizacji przedsięwzięcia zostanie podzielone na dwa mniejsze obszary. Należy przy tym zaznaczyć, że przedsięwzięcie nie ingeruje we wpisane w ewidencję zabytków osadę z epoki żelaza zlokalizowaną w Bładowie oraz obozowisko z epoki kamienia w Małym Mędromierzu (obie zlokalizowane ok. 2 km na zachód od

przedsięwzięcia) czy cmentarzysko z epoki żelaza zlokalizowane w Tucholi (ok. 2 km na wschód od przedsięwzięcia). Podkreślić należy, że dla decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nieistotne jest czy dany obiekt będzie podlegał rozbiórce, relokacji czy przeprowadzeniu badań archeologicznych przed realizacją przedsięwzięcia. Pozwolenie w tym zakresie jest podejmowane przez organy ochrony zabytków, tj. w świetle art. 89 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840), dalej ustawie o zabytkach, przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Generalny Konserwator Zabytków oraz przez wojewodę, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje wojewódzki konserwator zabytków. Niniejsza decyzja określa środowiskowe uwarunkowania, zatem w jej zakresie wystarczające jest ustalenie, że obszarowe stanowisko archeologiczne zostanie podzielone na dwa mniejsze obszary, co jednocześnie nie oznacza, że w przypadku odkrycia zabytków zostaną one utracone bezpowrotnie. Należy bowiem pamiętać, że zgodnie z art. 32 pkt 1 ustawy o zabytkach, kto, w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, odkrył przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, jest obowiązany po pierwsze wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, po drugie zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia oraz po trzecie niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Dalsze losy stanowiska archeologicznego, warunki jego ochrony itp., znajdują się poza zakresem decyzji środowiskowej. Przedsięwzięcie nie przecina złóż do kopalin.

W zakresie wyjaśnienia przyczyn, które legły u podstaw rozstrzygnięcia reformacyjnego, podkreślić należy, że organ II instancji działając zgodnie z art. 138 § 1 Kpa, pełniąc funkcję organu odwoławczego, wydaje decyzję, w której:

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję **albo**
- 2) uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję - umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części, **albo**
- 3) umarza postępowanie odwoławcze.

W wyjątkowych sytuacjach, zgodnie z art. 138 § 2 Kpa, organ odwoławczy może uchylić zaskarżoną decyzję w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach ma charakter związany co oznacza, że w przypadku braku przeszkód do jej wydania, określonych w przepisach prawa, GDOŚ jest zobowiązany do ustalenia środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięcia. W efekcie organ odwoławczy, zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, może wydać decyzję merytoryczną i w pełni przychylić się do ustaleń dokonanych przez organ I instancji lub zgodnie z art. 138 § 1 pkt 2 Kpa, może wydać decyzję merytoryczną uchylając przy tym zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję - umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części. W przedmiotowej sprawie GDOŚ nie przychylił się w pełni do ustaleń wskazanych w treści decyzji RDOŚ w Bydgoszczy, wobec czego niemożliwym było utrzymanie w mocy decyzji RDOŚ w Bydgoszczy z dnia 4 grudnia 2018 r. GDOŚ uchylając

decyzję organu I instancji w całości może również odmówić zgody realizacji przedsięwzięcia. Dzieje się to wtedy, gdy:

1. lokalizacja przedsięwzięcia nie jest zgodna z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (art. 80 ust. 2 ustawy ooś);
2. z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika zasadność realizacji przedsięwzięcia w wariantcie innym niż proponowany przez wnioskodawcę (organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, za zgodą wnioskodawcy, wskazuje w decyzji wariant dopuszczony do realizacji lub, w razie braku zgody wnioskodawcy, odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia (art. 81 ust. 1 ustawy ooś);
3. z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia, ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, ze zm.), art. 81 ust. 2 ustawy ooś;
4. z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie to wpływa negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 oraz art. 61 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2021 poz. 2233, ze zm.), dalej ustawy prawo wodne, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację tego przedsięwzięcia, o ile nie zostaną spełnione warunki, o których mowa w art. 68 pkt 1, 3 i 4 tej ustawy (art. 81 ust. 3 ustawy ooś).

Należy wyjaśnić, że zgodnie z art. 80 ust. 2 ustawy ooś, w przypadku przedsięwzięć polegających na budowie dróg publicznych, GDOŚ wydając decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach nie ma obowiązku ustalania zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zatem kwestia ta w dalszej ocenie organu została pominięta.

Odmowa zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi publicznej w wariantcie inwestycyjnym może mieć zatem miejsce w przypadku wystąpienia chociażby przesłanek zawartych w art. 81 ust. 1 ustawy ooś, lecz tylko i wyłącznie w sytuacji łącznego spełnienia wszystkich dyspozycji zawartych we wskazanym przepisie. Po pierwsze z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko musi wynikać zasadność realizacji przedsięwzięcia w wariantcie innym niż proponowany przez wnioskodawcę. Po drugie organ I instancji musi wskazać wnioskodawcy inny wariant możliwy do realizacji. Po trzecie wnioskodawca musi wyrazić zgodę na realizację przedsięwzięcia w wariantcie zaproponowanym przez organ I instancji. Dopiero kumulatywne spełnienie wszystkich wskazanych warunków uprawnia organ I instancji do odmowy zgody na realizację przedsięwzięcia.

GDOŚ prowadząc postępowanie administracyjne na wniosek strony, zgodnie z art. 61 § 1 Kpa, jest związany treścią żądania owo postępowanie inicjującego. Oznacza to, że *żądanie uszczęzia postępowania określa przedmiot postępowania*, natomiast *uszczęzte postępowanie administracyjne nie oznacza dowolności organu administracji publicznej i organ ten nie jest władny do zmiany tego żądania* (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 6 listopada 2017 r., sygn. akt: VII SA/Wa 2937/16). W postępowaniu administracyjnym, zgodnie z zasadą legalizmu, organ ocenia

zatem przedsięwzięcie w kształcie określonym we wniosku inwestora. Wnioskodawca przedstawił łącznie trzy warianty inwestycyjne, tj. wariant nr 1 (kończący się pomiędzy rzeką Rudą i rzeką Żytnicą), wariant nr 2 (kończący się w miejscowości Płazowo) oraz wariant nr 3 (kończący się w Rudzkim Moście w mieście Tuchola). Spośród wariantów wnioskodawca wskazał wariant nr 2, dalej wariant A, oraz wariant nr 3, dalej wariant B (inwestycyjny), jako dwa najbardziej preferowane. Do dalszej analizy wariant B został uznany za wariant wskazywany przez wnioskodawcę. Łączna analiza różnych kryteriów, w tym przyrodniczo-krajobrazowych, społecznych, hydrologiczno-hydrogeologicznych, geologicznych, glebowych, emisyjnych i kulturowych wykazała wyższość wariantu B (inwestycyjnego) nad wariantem A. Wnioskodawca przedstawił przeprowadzoną przez siebie analizę wielokryterialną, w tym przedstawił wpływ obu wariantów przedsięwzięcia na środowisko. W ocenie GDOŚ z raportu oos nie wynika brak możliwości realizacji przedsięwzięcia w wariantcie proponowanym przez wnioskodawcę, zatem brak jest podstaw do zastosowania art. 81 ust. 1 ustawy oos.

W tym miejscu powinno też wybrzmieć, że GDOŚ nie ma możliwości zmiany przebiegu zaproponowanych przez inwestora wariantów przedsięwzięcia. Innymi słowy, strony i pozostali uczestnicy postępowania, na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, nie mogą oczekiwać od organu ochrony środowiska przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowiska dla zupełnie nowego wariantu przedsięwzięcia, który nie został dotychczas zaproponowany przez wnioskodawcę.

Odmowa zgody na realizację przedsięwzięcia w wariantcie inwestycyjnym może mieć miejsce także w przypadku wystąpienia przesłanek zawartych w art. 81 ust. 2 ustawy oos. Planowany wariant B przecina tereny leśne leżące w granicy obszaru Natura 2000 PLB220009 Bory Tucholskie między km ok. 7+600-9+300. Zgodnie z aktami sprawy, realizacja obwodnicy zgodnie z wariantem B spowoduje utratę 8,075 ha powierzchni siedlisk, co stanowi 0,0025% powierzchni całego obszaru Natura 2000. Zgodnie z inwentaryzacją, zniszczeniu ulegną siedliska gatunków, które licznie gniazdują na terenie ww. obszaru, w związku z czym oddziaływanie na etapie budowy nie będzie znaczące dla zachowania prawidłowej ochrony obszaru. Przeprowadzona ocena oddziaływania budowy obwodnicy na obszar specjalnej ochrony ptaków nie wykazała negatywnego oddziaływania na środowisko. W przypadku ptaków drapieżnych GDOŚ zgadza się z odwołującym, że występują one w krajobrazie pól, który jest przecinany w początkowym odcinku przez planowane przedsięwzięcie. Potwierdzają to także wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji – myszołów został stwierdzony w km ok. 3+430 oraz 3+470, a także w obszarze leśnym w km ok. 9+790. Należy jednak zauważyć, że w celu minimalizacji negatywnego oddziaływania etapu budowy na ornitofaunę w decyzji nałożono obowiązek prowadzenia wycinki drzew i krzewów poza sezonem lęgowym ptaków przypadającym między 1 marca a 31 sierpnia. Ponadto wycinka we wskazanym terminie jest możliwa tylko w przypadku potwierdzenia przez specjalistę ornitologa z nadzoru przyrodniczego braku zajęcia siedlisk i prowadzenia lęgów. Przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko oraz wskazane powyżej działania minimalizujące wykluczają wystąpienie negatywnego oddziaływania budowy obwodnicy zarówno na obszar Natura 2000 jak i na ptaki w okolicy rzeki Brdy oraz na ptaki związane z krajobrazem rolniczym.

Odmowa zgody na realizację przedsięwzięcia w wariantcie inwestycyjnym może mieć miejsce również w przypadku wystąpienia przesłanek zawartych w art. 81 ust. 3 ustawy ooś. Z danych wskazanych w raporcie ooś wynika, że przedsięwzięcie leży w zlewni jednolitej części wód: „Kicz z jeziorem Żalińskim” (krajowy kod JCWPRW200017292569), dalej JCW rzeki Kicz, oraz „Brda od wypływu z jeziora Kosobudno do wpływu do zbiornika Koronowo” (krajowy kod JCWPRW200020292599), dalej JWC rzeki Brda. Celem środowiskowym w obu przypadkach jest osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w „dobrym stanie”, jeśli jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako „dobry”, a stan chemiczny sklasyfikowany jest jako „dobry”. W pozostałych przypadkach, tj. gdy stan chemiczny jest sklasyfikowany jako „poniżej dobrego” lub stan potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako „umiarkowany”, „słaby”, bądź „zły”, jednolitą część wód ocenia się jako będącą w złym stanie. W omawianym przypadku bazując na danych przedstawionych w raporcie ooś, a także najbardziej aktualnych danych udostępnionych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w tabeli poniżej określono główne cechy obu jednolitych części wód.

Cecha	JCW rzeki Kicz	JCW rzeki Brda
stan/ potencjał ekologiczny	umiarkowany	umiarkowany
stan chemiczny	poniżej dobrego	poniżej dobrego
wskaźnik determinujący stan / potencjał ekologiczny	fosforany	makrobezkręgowce bentosowe
ocena stanu	zły	zły
ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	zagrożona	zagrożona
presja	gospodarka komunalna	nierozpoznana

W przypadku omawianego przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi odprowadzane wody opadowe i roztopowe mogą zawierać węglowodory ropopochodne i zawiesinę ogólną. GIOŚ na swojej stronie internetowej publikuje wyniki regularnie wykonywanych pomiarów i na ich podstawie dokonuje oceny jednolitych części wód. Na stronie internetowej (<https://wody.gios.gov.pl/pjwp/>) w zakładce pn. „System monitoringu i klasyfikacji wód/rzeki/monitoring i ocena jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych” została zamieszczona ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2010-2015, 2011-2016, 2017-2018 oraz 2014-2019.

W przypadku JCW rzeki Kicz najbardziej aktualne dane pochodzą z okresu 2014-2019. Wynika z nich, że w 2019 r. wskaźnikami determinującymi stan chemiczny poniżej dobrego były przede wszystkim biogeny fosfor czy azot, a także biochemiczne zapotrzebowanie na tlen (BZT5) oraz substancje rozpuszczone. Ocena wód nie obejmowała wskaźników takich jak zawiesina ogólna czy węglowodory ropopochodne. Występujące w wodzie zanieczyszczenia wskazują na presję rolnictwa i gospodarki komunalnej na stan JCW rzeki Kicz.

W przypadku JCW rzeki Brdy najbardziej aktualne dane pochodzą z okresu 2014-2019. Wynika z nich, że w 2019 r. wskaźnikami determinującymi stan chemiczny jako dobry był wyłącznie odczyn

pH o wartości 8,2 przy czym przedział wartości odczynu pH dla stanu dobrego wynosi 7,3-8,1. Należy mieć również na uwadze, że w 2016 r. wykonano pomiary węglowodorów ropopochodnych (wartość w 2016 r. poniżej progu oznaczalności) oraz zawiesiny ogólnej (stężenie średnie w 2016 r wyniosło 4 mg/l), których wartość mieści się w przedziale jak dla wód o stanie chemicznym bardzo dobrym.

W przypadku przedmiotowego przedsięwzięcia drogowego dominującym zanieczyszczeniem wprowadzanym do wód będą węglowodory ropopochodne oraz zawiesina ogólna zbierana z powierzchni drogi i transportowanych dalej do odbiorników. W stanie istniejącym nie stwierdzono, aby którekolwiek z obu tych zanieczyszczeń mogłoby spowodować nieosiągnięcie dobrego stanu chemicznego JCW rzeki Kicz i JCW rzeki Brda. Zważając na powyższe a także ze względu na to, że wody opadowe i roztopowe będą podczyszczane do wartości nieprzekraczających 100 mg/l zawiesiny ogólnej oraz 15 mg/l węglowodorów ropopochodnych, GDOŚ stwierdza, że z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko nie wynika, aby przedsięwzięcia mogło wpłynąć negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych w JCW rzeki Kicz i JCW rzeki Brda.

Jeśli więc w odniesieniu do wariantu proponowanego przez inwestora nie zachodzą okoliczności wykluczające możliwość wydania pozytywnej decyzji, określone w art. 80 ust. 2 i art. 81 ustawy ooś, wówczas organ jest zobowiązany do określenia środowiskowych warunków realizacji przedsięwzięcia w wariantcie wskazanym we wniosku. Taka sytuacja ma miejsce w przedmiotowej sprawie, w której RDOŚ w Bydgoszczy w decyzji określił środowiskowe uwarunkowania realizacji planowanego przedsięwzięcia w wariantcie proponowanym przez wnioskodawcę, po wykluczeniu, w toku oceny oddziaływania na środowisko, okoliczności uniemożliwiających wydanie decyzji dla tego wariantu. Merytoryczna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wykazała, że realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia, przy zachowaniu warunków określonych w decyzji z dnia 4 grudnia 2018 r. częściowo zmienionych niniejszą decyzją, nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach ma na celu określenie środowiskowych uwarunkowań realizacji inwestycji, w tym wskazanie zagrożeń jakie mogą wystąpić w związku z tą realizacją oraz sposobów przeciwdziałania tym zagrożeniom. Organ prowadzący postępowanie administracyjne zmierzając do wydania decyzji, nie jest uprawniony do dowolnego określania lokalizacji, kształtu i zakresu planowanego do realizacji przedsięwzięcia. Jeżeli intencją wnioskodawcy była budowa obwodnicy Tucholi w wariantcie B, a nie zaistniały przesłanki do odmowy wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, RDOŚ w Bydgoszczy zobligowany był do wydania tej decyzji zgodnie z wnioskiem inwestora z dnia 28 grudnia 2015 r.

Odnosząc się do art. 138 § 2 Kpa, warunkiem uchylenia decyzji organu I instancji w całości i przekazania sprawy do ponownego jej rozpatrzenia jest sytuacja, w której decyzja została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie. Bazując na materiale dowodowym zebrany przez RDOŚ w Bydgoszczy oraz uzupełnionym w trakcie postępowania odwoławczego, organ II instancji, będąc wyposażony w kompetencje do merytorycznego rozstrzygnięcia, uznał, że zebrany materiał dowodowy jest wystarczający do wydania rozstrzygnięcia zgodnie z art. 138 § 1 pkt 2 Kpa. Podkreślić należy, że decyzja kasatoryjna, o której mowa w art. 138 § 2 Kpa, stanowi wyjątek od

obowiązku merytorycznego orzekania, a organ odwoławczy nie może uchylić się od tego obowiązku, jak zdają się twierdzić skarżący, bez wyraźnych i istotnych powodów, zgodnych z art. 138 § 2 Kpa. Braki w zgromadzonym przez organ I instancji materiale dowodowym co prawda dotyczyły wielu aspektów, ale jednocześnie nie były na tyle istotne, by zaniechać stosowania art. 136 Kpa i nie móc przeprowadzić dodatkowego postępowania wyjaśniającego. Za wyjątkową, kwalifikowalną w świetle art. 138 § 2 Kpa, sytuację można byłoby uznać okoliczność, w której organ I instancji w ogóle (albo też w znacznym stopniu) nie przeprowadził postępowania wyjaśniającego na okoliczność spełnienia przez raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, dalej raport ooś, wymagań stawianych mu w art. 66 ustawy ooś. Zważając na fakt, że nadrzędną kompetencją GDOŚ jest ocena czy przedsięwzięcie nie spowoduje negatywnych oddziaływań, które mogłyby niekorzystnie wpłynąć na życie i zdrowie człowieka, a także na funkcjonowanie innych ożywionych i nieożywionych komponentów środowiska, należy stwierdzić, że organy obydwu instancji wywiązały się z tego obowiązku w odpowiedni sposób, a GDOŚ kierując się ekonomią postępowania nie powinien był uchylać się od merytorycznego rozstrzygnięcia.

Analiza całokształtu zebranego materiału dowodowego w sprawie doprowadziła GDOŚ do przekonania o braku spójności pomiędzy sentencją i uzasadnieniem decyzji organu I instancji, a jej charakterystyką. Treści wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz pism kierowanych przez inwestora, a także brzmienie sentencji i uzasadnienia decyzji wskazuje, że intencją wnioskodawcy jest zrealizowanie przedsięwzięcia w wariantcie B o długości 10,042 km. Niezależnie od powyższego RDOŚ w Bydgoszczy w pkt III charakterystyki przedsięwzięcia stanowiącej załącznik nr 1 do decyzji błędnie wskazał, że przedsięwzięcie zostanie zrealizowane w wariantcie A o długości 14,216 km, w pkt III.2 wskazał, że obiekt MD-1.4 (most) będzie zlokalizowany w km 8+870 i będzie przecinał rzekę Brdę mimo, że z akt sprawy wynika, że w km 8+870 znajduje się las, natomiast wskazana rzeka znajduje się ok. 500 m na zachód od wskazanego miejsca przecięcia i jest nim rzeka Kicz, a nie jak wskazano rzeka Brda. RDOŚ w Bydgoszczy w pkt III.2 załącznika nr 1 do decyzji wskazał również, że obiekt MD-1.4 (most) będzie zlokalizowany w km 10+140 i będzie on przecinał rzekę Ruda. Z akt sprawy wynika, że ostatnią rzeką przecinaną przez przedsięwzięcie będzie rzeka Brda a nie rzeka Ruda oraz, że przecięcie będzie miało miejsce w km 10+042, a nie jak wskazano w km 10+140.

Należy stwierdzić, że wnioskodawca na str. 39 raportu ooś (wersja z sierpnia 2018 r.) wskazał błędne informacje, które RDOŚ w Bydgoszczy powielił. W tej samej wersji raportu ooś można również znaleźć informacje, że wariant B:

- a) w km 8+430 przetnie rzekę Kicz co wskazano m.in. na str. 229, 302, 382, 389, 390, 394, 397);
- b) w km 9+850 przetnie rzekę Brdę co wskazano m.in. na str. 46, 83, 91, 382, 392, 394, 397.

RDOŚ w Bydgoszczy w uzasadnieniu decyzji wskazał, że obiekt mostowy nad rzeką Kicz będzie zlokalizowany w km 8+460 (str. 34, 37) a obiekt mostowy nad rzeką Brdą będzie miał swój początek w km 9+800 (str. 34 i 36). Dodatkowo organ I instancji wskazał również, że wariant B przetnie rzekę Brda w km 9+850 (na str. 11) a dolinę rzeki Brdy w km 9+900 (str. 34).

GDOŚ biorąc pod uwagę powyższe, a także, że wnioskodawca w uzupełnieniu przy piśmie z dnia 27 grudnia 2021 r. oraz z dnia 20 czerwca 2022 r. potwierdził zamiar zlokalizowania mostu nad rzeką Kicz w ok. km 8+460 oraz estakady nad rzeką Brda w km 9+850, GDOŚ uznał pkt III.2 oraz pkt III.3 załącznika do decyzji RDOŚ w Bydgoszczy (charakterystyka przedsięwzięcia) za błędny co wymagało naprawy. Akta sprawy wskazują, że przedsięwzięcie przetnie rzekę Kicz w km 3+260 oraz 8+460 natomiast rzekę Brdę w km 9+850. GDOŚ w **pkt 35** swojej decyzji skorygował błędne zapisy charakterystyki przedsięwzięcia czyniąc je zbieżnymi z pozostałą treścią decyzji. Opisane wyżej uchybienia nie miały wpływu na wynik sprawy, ponieważ lokalizacja drogi, w tym obiektów infrastruktury, względem przecinanych rzek została przedstawiona przez RDOŚ w Bydgoszczy w sposób czytelny i niebudzący wątpliwości, w treści uzasadnienia decyzji.

Zdaniem organu II instancji należało zmienić także brzmienie **pkt II.2.1** ze względu na jego zbyt ogólny charakter. Zaopatrzenie każdego zaplecza budowy oraz postępującego czoła robót w sanitariaty, pojemniki na odpady segregowane oraz preparaty sorpcyjne przyczyni się do zminimalizowania przedostania się zanieczyszczeń do środowiska, a w przypadku ewentualnego stwierdzenia wycieku substancji ropopochodnych czy płynów eksploatacyjnych umożliwi ich sprawną neutralizację. Ze względu na to, że na terenie zaplecza będzie miało miejsce ubijanie gruntu, przed przewróceniem go do stanu z przed budowy, należy spulchnić go na głębokości minimum 1 m. Mając na względzie możliwość wystąpienia porywistego wiatru i gwałtownych opadów deszczu, GDOŚ wskazał na konieczność zabezpieczenia przetrzymywanych na terenie zapleczy materiałów i odpadów. Jeśli zaś chodzi o utwardzenie powierzchni terenu w miejscu tankowania maszyn, to ograniczy ono zanieczyszczenie gruntu substancjami ropopochodnymi, a w przypadku ich rozlania, umożliwi ich efektywną neutralizację i usunięcie.

GDOŚ w kontekście uchylonego **pkt II.2.3** decyzji doprecyzował miejsca, w których nie mogą być zlokalizowane różnego rodzaju zaplecza budowy. W ocenie GDOŚ w sytuacjach ekstremalnych (np. nawalny deszcz, porywisty wiatr itp.) lub niespodziewanych (np. rozszczelnienie zbiorników, awaria) zlokalizowanie zapleczy z dala od wymienionych obszarów wrażliwych ograniczy skutki możliwego zanieczyszczenia środowiska. W myśl zasady przezorności ma to m.in. na celu ograniczenie ew. szkody w środowisku na terenach cennych przyrodniczo w tym zanieczyszczenie wód, w których czas neutralizacji różnego typu zanieczyszczeń jest najczęściej dłuższy niż w przypadku przedostania się zanieczyszczenia wprost do gleby. Zakaz lokalizowania zapleczy budowy w granicach obszarów chronionych ma również na celu ograniczenie zjawiska płoszenia zwierząt. GDOŚ usunął zapis nakazu lokalizowania zapleczy budowy poza zlewnię rzeki Kicz i rzeki Brda gdyż w praktyce oznaczałoby to, że mogą być one umiejscowione dopiero kilkanaście lub kilkadziesiąt kilometrów od przedsięwzięcia, co nie zostało przez organ I instancji w uzasadnione. Należy mieć na uwadze, że poprzez zlewnie należy rozumieć cały obszar, z którego wody opadowe i podziemne spływają do odbiornika, w tym przypadku do rzeki Kicz lub Brdy. Zakaz lokalizowania zapleczy w odległości mniejszej niż 75 m od zabudowy służy ograniczaniu negatywnego wpływu przedsięwzięcia na ludzi (np. hałas, drgania, zapylenie) w trakcie budowy. Mając na uwadze, że tereny chronione akustycznie mogą mieć małą powierzchnię, GDOŚ wskazał minimalną odległość 75 m od elewacji narażonego budynku, w jakiej mogą być zlokalizowane zaplecza budowy. Powyższe zagwarantuje, że omawiane tymczasowe obiekty uciążliwe nie powstaną zbyt blisko istniejącej zabudowy. Zważając na to, że przedsięwzięcie będzie w dużej

mierze zlokalizowane na obszarze rolniczym pozbawionym drzew, GDOŚ uznał, że istnieje przestrzeń do lokalizowania zapleczy z dala od drzew. W przypadku jednak konieczności zlokalizowania zaplecza na terenie, na którym znajdują się drzewa, w celu ochrony ich bryły korzeniowej przed szkodliwym zagęszczeniem gleby, a także w celu ochrony pnia przed mechanicznym uszkodzeniem, GDOŚ uznał za konieczne wygrodenie obszarów wyłączonych z użytkowania o powierzchni i wymiarach określonych w **pkt II.2.27**. Wskazany obszar należy wygrodzić jaskrawą taśmą.

W przypadku **pkt II.2.4** zmieniono zapis dotyczący zakazu ingerencji w nurt rzeki Brdy. Użyte słowo „nurt” jest zbyt wąsko znaczeniowo, gdyż zgodnie ze Słownikiem Języka Polskiego (www.sjp.pl) oznacza linię wyznaczającą największą prędkość przepływu wody w rzece (bieg rzeki). Zakaz ingerencji w nurt wynika z pisma Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 24 października 2022 r., znak: DZP-WP.6205.77.2018.jb, ws. uzgodnienia warunków realizacji niniejszego przedsięwzięcia w granicach rezerwatu przyrody Dolina Rzeki Brdy. W celu prawidłowej ochrony rzeki Brdy będącej integralną częścią rezerwatu Dolina Rzeki Brdy, podczas prac prowadzonych przy budowie mostu zwiększono zakres przestrzeni, w której nakazano brak ingerencji, tj. z nurtu na koryto. W praktyce oznacza to, że wnioskodawcy zakazuje się ingerowania w całą szerokość zagłębienia ziemi wyżłobionego i wypełnionego płynącą wodą.

GDOŚ uchylił **pkt II.8** (wynikający z uzgodnienia GDOŚ z dnia 24 października 2018 r.) gdyż jego treść uwzględnił przy zmianie **pkt II.3.13**.

Warunek wskazany w **pkt II.2.9** decyzji RDOŚ w Bydgoszczy wynika wprost z uzgodnienia z GDOŚ dotyczącym rezerwatu Dolina Rzeki Brdy. W związku z powyższym, warunek został przeredagowany tak aby nie budził wątpliwości, że dotyczy prac prowadzonych wyłącznie w pobliżu rezerwatu. Odnośnie etapu budowy, trudną do pogodzenia sytuacją jest bardzo szybkie wykonanie robót z jednoczesnym zagwarantowaniem braku uciążliwości pracy maszyn i urządzeń. Należy mieć też na uwadze, że na co dzień człowiek jest narażony na hałas w środowisku pochodzący z różnych urządzeń czy maszyn (np. głośniki, kosiarka, piła mechaniczna, traktor, wiertarka udarowa, itp.), które pracują incydentalnie. W omawianej sytuacji, tj. maszyny i urządzenia na etapie budowy również mogą pracować incydentalnie, z tą różnicą, że czas ich pracy będzie wynosił kilka, kilkanaście a nawet kilkadziesiąt dni w sąsiedztwie tych samych terenów chronionych akustycznie. Zarówno w wyżej wymienionych sytuacjach hałasu ma charakter krótkotrwały i przemijający. Zważając jednak na skalę robót GDOŚ celem umożliwienia sprawnej realizacji przedsięwzięcia przy jednoczesnym zachowaniu akceptowalnych oddziaływań hałasu czy drgań na etapie budowy, doprecyzował brzmienie **pkt II.2.10**. Organ II instancji wskazał ograniczenia w pracach budowlanych powodujących hałas i drgania, w sytuacji, jeżeli są one prowadzone w odległości mniejszej niż 150 m od budynku zlokalizowanego na terenie chronionym akustycznie. Dopuszczenie pracy w porze dnia w dni robocze od 6:00 do 22:00 wynika z powszechnie przyjętych norm, jednak w przypadku niedzieli i dni wolnych od pracy GDOŚ zdecydował się na ograniczenie czasu wykonywania prac do 8 h dziennie, ze względu na wydłużenie czasu narażenia ludzi na uciążliwości wibroakustyczne pochodzące z etapu budowy. GDOŚ zezwolił na pracę w porze nocnej pod warunkiem zastosowania dodatkowych działań minimalizujących oddziaływanie drgań i hałasu na środowisko. Mając na uwadze, że palowanie czy pogrążanie ścianek szczelnych ze

względem na charakter robót, jest wyjątkowo uciążliwe, zakazano wykonywania tych prac w porze nocy, w niedziele i święta. Celem umożliwienia przygotowania się do możliwych uciążliwości mogących mieć miejsce na etapie budowy, GDOŚ przed rozpoczęciem robót nakazał wnioskodawcy poinformowanie mieszkańców wszystkich domów, których elewacja jest oddalona o 75 m od miejsca wykonywania prac, o planowanym przeprowadzeniu prac budowlanych.

Uchylenie **pkt II.2.12** wynika ze zbyt ogólnego jego brzmienia. Warunek co prawda był wykonalny, ale jego brzmienie sprawiało, że niezależnie od częstotliwości pozbywania się tego w odpadów to praktycznie w każdej sytuacji można byłoby mówić o systematyczności ich pozbywania się. Zważając na to, że kwestia zbywania odpadów jest prawnie uregulowana, GDOŚ uchylił ww. warunek.

W przypadku **pkt II.2.14** RDOŚ w Bydgoszczy nie zdefiniował co oznacza „odpowiednia wilgotność” materiału sypkiego. W ocenie GDOŚ ograniczenie pylenia powinno mieć miejsce nie tylko podczas procesu przesypywania, ale również w innych sytuacjach. W celu ograniczenia negatywnego wpływ wtórnego pylenia na człowieka, organ II instancji uznał za niezbędne wskazanie nieprzekraczalnej prędkości samochodów i maszyn, tj. do prędkości 15 km/h, na etapie budowy. Ograniczenie prędkości dotyczy tylko tych wskazanych odcinków drogi w sąsiedztwie, których zlokalizowana jest zabudowa. Miejscem podatnym na wtórne pylenie będzie również okolica, w której samochody wyjeżdżające z terenu budowy będą nanosić na drogę publiczną piach i żwir. GDOŚ celem ograniczenia nanoszenia zanieczyszczeń na drogę publiczną nakazał zastosowanie myjek kół i podwozi wszystkich samochodów wyjeżdżających z terenu budowy. Zważając na to, że zastosowanie myjek całkowicie nie wykluczy zanieczyszczania powierzchni dróg publicznych przez pojazdy wyjeżdżające z terenu budowy, organ II instancji wskazał na konieczność czyszczenia dróg wyjazdowych z zapleczy budowy z naniesionego na nie błota, żwiru, piasku i pyłu. Dodatkowo, w celu ograniczenia pylenia transportowanych materiałów sypkich bądź rozwiewania magazynowanych materiałów sypkich na terenie budowy, GDOŚ nałożył obowiązek ich zraszania bądź przykrywania, co ograniczy unoszenie się cząstek pyłu.

W związku z tym, że kwestię ograniczenia pylenia wtórnego doprecyzowano już w **pkt II.2.14**, GDOŚ uchylił **pkt II.2.15** i umarzył postępowanie organu I instancji w tym zakresie.

GDOŚ zdecydował się na zmianę **pkt II.2.23** ze względu na jego zbyt ogólne brzmienie. Nadrzędną wartością w doprecyzowaniu kwestii związanej z oświetleniem jest ograniczenie efektu związanego z zanieczyszczenia światłem. Kwestia zastosowania osłony świetlnej o górnym współczynniku światła (ULOR) = 0,0% ma na celu uniknięcie emisji światła w przestrzeń (niebo), która nie wymaga oświetlenia. Określenie barwy światła o ograniczonej emisji promieniowania ultrafioletowego (UV) i niebieskiego jest związane przede wszystkim z aktywnością owadów, która we wskazanych pasmach jest największa. Mniejsza ilość owadów w rejonie latarni pośrednio wpływa na mniejszą efektywność wabienia nietoperzy co może przyczynić się do zmniejszenia ich śmiertelność w szczególności na oświetleniowych, zadrzewionych odcinkach przedsięwzięcia. Kwestia nakazu oświetlenia wyłącznie pasa drogowego jest działaniem mającym na celu zmniejszenie efektu zanieczyszczenia światłem na tereny sąsiadujące. Celem ograniczenia kierunku rozchodzenia się wiązki światła w niewłaściwym kierunku GDOŚ narzucił obowiązek stosowania płaskich szkieł. Jako zalecenie ułatwiające uzyskanie wyżej wskazanego efektu organ II instancji

wskazał na wysunięcie oprawy świetlnej, możliwe jak najdalej od słupa, najlepiej co najmniej do krawędzi oświetlanej drogi, chodnika oraz zastosowanie regulowanych opraw co ma na celu ułatwienie ich ukierunkowania na powierzchnię, która wymaga oświetlenia. Zalecenie związane z uzależnieniem natężenia światła od aktualnie panujących warunków świetlnych ma na celu ograniczenie emisji światła do niezbędnego minimum.

W związku z tym, że w zasięgu prac wykonywanych podczas etapu budowy obwodnicy znajdują się drzewa i krzewy nieprzeznaczone do wycinki, celem ich ochrony przed uszkodzeniem mechanicznym, organ II instancji doprecyzował treść warunku zawartego w **pkt II.2.27** decyzji RDOŚ w Bydgoszczy. Mając na uwadze, że korzystniejszym dla środowiska rozwiązaniem niż wycinka jest pozostawienie drzew i krzewów w miejscu w którym rosną, szczególnie ważne jest zadbanie o to, aby podczas prac w obrębie strefy korzeniowej drzew nie przyczynić się do ich uszkodzenia. GDOŚ, chcąc zabezpieczyć interes wszystkich grup drzew i krzewów, które nie ulegną wycince, uzasadniając doprecyzowane przez siebie warunki określił sposoby ich zabezpieczenia. Sprowadzają się one po pierwsze do ochrony strefy korzeniowej przed szkodliwym zagęszczeniem gruntu a po drugie do ochrony pnia drzewa i głównego rozgałęzienia przed uszkodzeniem mechanicznym. W przypadku jednak przypadkowego uszkodzenia pni, korzeni czy gałęzi należy podjąć stosowne działania ochronne, przy czym wyklucza się możliwość zabezpieczania ran drzew impregnatami i różnego rodzaju preparatami, w tym grzybobójczymi, ponieważ jest to działanie nie tylko nieskuteczne, ale wręcz szkodliwe dla naturalnej zdolności regeneracyjnej drzew. Ponadto prace wykonywane w strefie korzeniowej należy prowadzić ręcznie, aby nie uszkodzić korzeni, w szczególności szkieletowych odpowiedzialnych za statykę. W celu ochrony przed przesuszeniem bryły korzeniowej należy stosować maty ograniczające transpirację i chroniące przed zamarzaniem w okresie zimowym oraz należy ograniczać czas otwarcia wykopów. Ponadto w celu ochrony systemu korzeniowego drzew wyklucza się możliwość składowania urobku z wykopów w zasięgu pionowego rzutu koron drzew, powiększonego o bufor wielkości 2 m, a także obsypywania ziemią pni powyżej wysokości 0,2 m ponad pierwotny poziom terenu. W przypadku konieczności obniżenia poziomu gruntu, teren wokół drzew i krzewów w zasięgu wyznaczonym przez obrys korony należy pozostawić na wzmocnionych konstrukcyjnie wzniesieniach. Wszystkie działania należy konsultować z botanikiem z nadzoru przyrodniczego, dostosowując do warunków lokalnych oraz rodzaju prowadzonych prac.

Zgodnie z przedstawioną dokumentacją w ramach realizacji planowanej obwodnicy wyciętych zostanie 383 pojedynczych drzew oraz 1,96 ha zadrzewień i zakrzewień poza obszarem leśnym oraz 11 ha w obszarze leśnym, który znajduje się w granicach obszaru Natura 2000 PLB220009 Bory Tucholskie. W związku z dużym zakresem planowanej wycinki co bezpośrednio wpływa na zubożenie ilości kryjówek dla ptaków i nietoperzy, GDOŚ zreformował treść **pkt II.2.31** decyzji RDOŚ w Bydgoszczy dotyczący zastępczych siedlisk dla ptaków w postaci budek lęgowych, zwiększając ich liczbę oraz dodając platformę dla kruka. Ponadto, zgodnie z pismem wnioskodawcy z dnia 27 grudnia 2021 r., znak: VMR-267/034/12/21/JKR, zobowiązał go do zapewnienia skrzynek rozrodczych dla nietoperzy po przeprowadzeniu ponownej inwentaryzacji siedlisk w ramach ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowiska. W oparciu o wyniki inwentaryzacji przyrodniczej z raportu ooś oraz biorąc pod uwagę walory przyrodnicze

przecinanego obszaru, GDOŚ określił w decyzji minimalną liczbę siedlisk zastępczych dla chiropterofauny.

W **pkt II.2.35** uszczegółowiono zapis dotyczący nadzoru przyrodniczego. GDOŚ wskazał, że w skład nadzoru powinni wchodzić specjaliści z zakresu ornitologii, botaniki, chiropterologii i herpetologii co pozwoli zapewnić właściwą ochronę środowiska przyrodniczego podczas realizacji przedsięwzięcia.

Warunek wskazany w **pkt II.3.7** i **pkt II.3.12** został zdublowany przez organ I instancji. Zważając, że kwestie korytarzy migracyjnych zostały wskazane przez RDOŚ w Bydgoszczy również w **pkt II.3.13**, GDOŚ celem poprawy czytelności decyzji zdecydował się uchylić oba ww. punkty i doprecyzować uchylane kwestie w trzecim z wymienionych punktów. Zgodnie z wyjaśnieniami przedstawionymi przez wnioskodawcę w piśmie z 20 czerwca 2022 r., znak: ZDW.P1c.5111.71.2.22, obiekt mostowy nad rzeką Brdą będzie pełnił funkcję przejścia nie tylko dla małych zwierząt, ale także dla średnich i dużych. Szczegółowe warunki dotyczące obiektu zostały przedstawione w treści **pkt II.3.13**.

Zmiana **pkt II.3.8** wynika z potrzeby doprecyzowania kwestii związanych ze sposobem zagospodarowania najcenniejszej warstwy gleby, tj. humusu. GDOŚ doprecyzował, w jaki sposób należy przygotować przyzmy humusu. Pozwoli to na ochronę, m.in. przed jej mechanicznym niszczeniem przez pojazdy budowlane. Zastosowanie zgłębienia oraz obsianie przyzm pospolitymi gatunkami trawy lub przykrycie ich matami zmniejszy zjawisko rozmywania przyzm podczas deszczu oraz zmniejszy ryzyko ich przesuszenia w dni suche i słoneczne. Ponadto wyznaczenie nadzoru przyrodniczego jako odpowiedzialnego za wskazanie miejsca deponowania gleby, pozwoli na uniknięcie zniszczenia cennych przyrodniczo siedlisk roślin i zwierząt.

GDOŚ rozszerzył treść warunku zawartego w **pkt II.3.9** dotyczącego zabezpieczenia systemu odwodnienia przed wpadaniem do nich zwierząt. W elementach odwodnienia, które mogą stanowić pułapki dla małych zwierząt należy zastosować szczelne pokrywy górne. W przypadku, kiedy nie ma możliwości zastosowania szczelnych pokryw oraz klap z prętów zapewniających szczeliny mniejsze niż 2 cm, elementy odwodnienia należy wyposażyć w platformy pływające i pochylnie. Takie rozwiązanie pozwoli na samodzielną wydostanie się uwięzionych małych zwierząt, w tym płazów. Ponadto GDOŚ wskazał częstotliwość kontroli szczelności zabezpieczeń chroniących urządzenia odwodnienia przed przedostaniem się do nich zwierząt.

Organ II instancji doprecyzował treść **pkt II.3.10** poprzez wskazanie szczegółowych lokalizacji przejść dla płazów, zgodnymi z uaktualnionymi danymi przedstawionymi przez wnioskodawcę w piśmie z 20 czerwca 2022 r., znak: ZDW.P1c.5111.71.2.22. Ponadto, w treści powyższego warunku została wpisana charakterystyka ogrodzeń ochronno-naprowadzających, który to zapis został przeniesiony z **pkt II.3.14**.

GDOŚ zreformował treść **pkt II.3.11** poprzez wskazanie szczegółowych lokalizacji przejść dla małych zwierząt zaktualizowanymi przez wnioskodawcę w piśmie z 20 czerwca 2022 r. Ponadto, w treści powyższego warunku została wpisana charakterystyka ogrodzeń ochronno-naprowadzających, który to zapis został przeniesiony z **pkt II.3.14**.

GDOŚ uszczegółowił treść warunku zawartego w **pkt II.3.13** dotyczącego przejść dla zwierząt średnich bądź dużych co jest zgodne również z wyjaśnieniami wnioskodawcy przedstawionymi w

piśmie z 20 czerwca 2022 r., znak: ZDW.P1c.5111.71.2.22. W ramach przedsięwzięcia powstaną 3 przejścia dla średnich bądź dużych zwierząt: estakada nad linią kolejową nr 241 oraz rzeką Kicz w km ok. 3+230-3+530, most nad rzeką Kicz w km ok. 8+460 oraz most nad rzeką Brdą w km ok. 9+850. Kwestia zakazu lokalizowania elementów konstrukcyjnych mostu w obszarze rezerwatu wynika z uzgodnienia GDOŚ z dnia 24 października 2018. W treści ww. warunku zawarto także zapis z **pkt II.3.14**, który dotyczy wykonania ogrodzenia ochronnego od km 6+400 do mostu nad Brdą.

Treść uchylonego **pkt II.3.14** została uwzględniona w **pkt II.3.10**, **II.3.11** oraz **II.3.13** wobec czego należało go uchylić i umorzyć postępowanie organu I instancji w tym zakresie.

GDOŚ w kwestii zmienionego **pkt II.3.16.e**, na podstawie przedłożonego raportu oos, wykluczył możliwość regulowania, pogłębiania i umacniania koryt rzek Kicz i Brdy. W przypadku pozostałych cieków, które przecina planowana obwodnica regulowanie zostanie ograniczone do niezbędnego minimum. W celu zachowania naturalnego charakteru rzek Kicz i Brdy, położonych w obszarze Natura 2000 PLB220009 Bory Tucholskie, GDOŚ wskazał ograniczenie wycinki roślinności nadbrzeżnej do niezbędnego minimum. Ze względu na strome skarpy, organ II instancji wykluczył możliwość usuwania pniaków z korzeniami drzew, które zostały przeznaczone do wycinki. Takie działanie pozwoli na zachowanie stateczności skarp. Jeżeli jednak niezbędnym okaże się umocnienie skarp to należy wykorzystać tylko materiały naturalne, jak kamień czy wiklina. Wykluczono możliwość wykonania umocnienia gabionami, ponieważ takie rozwiązanie jest niebezpieczne dla zwierząt i prowadzi do ich okaleczenia.

W **pkt II.3.16.i** uszczegółowiono zapis dotyczący stosowania ekranów przeciwoślśniowych. GDOŚ wskazał, że mają być stosowane ekrany drewniane o naturalnej barwie, zlokalizowane wzdłuż krawędzi jezdni. Organ nie wskazał dokładnego kilometrażu odcinków na jakich mają zostać zlokalizowane ekrany (tj. od km 3+220 do km 3+300 oraz od km 8+390 do km 8+470), ponieważ zmianie uległy parametry przejść w **pkt II.3.13**. Organ II instancji wskazał, że ekrany mają być zlokalizowane w obrębie przejść dla średnich i dużych zwierząt oraz co najmniej 50 m poza przejściem, w obu kierunkach. Ponadto, w celu podniesienia pułapu przelotu nietoperzy, wskazano, że wysokość ekranów ma mieć minimum 2,5 m, co jest zgodne z treścią warunku uchylonego **pkt II.3.19.e**.

Wskazane w **pkt. II.3.18** obszary podmokłe znajdują się poza zakresem przedsięwzięcia – planowana obwodnica kończy się w km ok. 10+040. W związku z powyższym, GDOŚ uznał za niezasadne stosowanie wygrodzień tymczasowych na wskazanych przez organ I instancji odcinkach.

GDOŚ uchylił **pkt II.3.19** ponieważ w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie można nakładać obowiązku ograniczenia prędkości, które wynika z odrębnych przepisów. Zalecane jest jednak ograniczenie prędkości: maksymalnie do 70 km/h na odcinku od km 6+600 do km 7+400 oraz na odcinku od 9+300 do 9+600, maksymalnie do 50 km/h na odcinku od 7+400 do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 240. Jeśli zaś chodzi o ekrany przeciwoślśniowe GDOŚ wskazał ich parametry i lokalizację w **pkt II.3.16.i**.

Najskuteczniejszym rozwiązaniem zmniejszającym śmiertelność ptaków wskutek kolizji z ekranami jest zastosowanie czarnych pionowych pasów o szerokości nie mniejszej niż 2 cm umieszczonych w odległości nie większej niż 10 cm. W związku z powyższym wprowadzono

zmiany w **pkt II.3.23**, wykluczając możliwość stosowania innych wzorów. Zgodnie z wyjaśnieniami wnioskodawcy wskazanymi w piśmie z 27 grudnia 2021 r., część ekranów akustycznych została zaprojektowana jako tzw. „ekrany zielone”. W związku z tym, GDOŚ nakazał obsadzenie ekranów zielonych gatunkami rodzimymi, nieowocującymi jak np. bluszcz pospolity, które są gatunkami nieinwazyjnymi. W celu zminimalizowania ryzyka kolizji z ptakami, ekrany należy obsadzać wyłącznie od zewnętrznej strony tzn. przeciwnej do jezdni. Obsadzone pnączami ekrany przyciągają owady, a co za tym idzie żerujące nietoperze, a także ptaki, w bezpośrednie sąsiedztwo przedmiotowego odcinka drogi. W ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko nietoperze zostały stwierdzone nad rzeką Kicz (km ok. 8+460) oraz rzeką Brdą (km ok. 9+850). Zgodnie z **pkt II.3.20** nieprzezroczyste ekrany zlokalizowane są na odcinkach 9+399 - 9+648 oraz 9+415-9+651, w związku z czym znajdują się poza obecnie stwierdzonymi miejscami występowania nietoperzy. Jednakże przed obsadzeniem ww. ekranów nadzór chiropterologiczny dokona kontroli terenu pod kątem wstępowania nietoperzy, aby wykluczyć możliwe kolizje. Ponadto organ wskazał, że we współpracy z nadzorem botanicznym zostaną określone odpowiednie gatunki pnączy dostosowane do lokalnych warunków siedliskowych wraz z uwzględnieniem zakresu ich pielęgnacji.

GDOŚ zreformował **pkt II.3.24** wykluczając możliwość korzystania przez zwierzęta ze zbiorników retencyjnych, w tym zasiedlania ich przez batrachofaunę. Celem teoretycznego przystosowania takich zbiorników do pełnienia funkcji zbiorników, w których bytują płazy w okresie 1 marzec – 31 sierpień powinien być zapewniony co najmniej 30 cm poziom wody, co oznacza stałe napełnianie zbiorników w okresie suszy. Czyszczenie takiego zbiornika jest możliwe tylko we wrześniu, gdy płazy opuszczają stanowisko. Ponadto, przed zbiornikami należy zamontować urządzenia oczyszczające wody opadowe (separatory i osadniki). Projektując zbiorniki należy zagwarantować głębokość stopniowo zwiększającą się od 10 cm do maksymalnie 150 cm; zapewnić płyciznę do 30 cm, która będzie zajmowała co najmniej 45% powierzchni zbiornika; uzyskać łagodny profil dna (nachylenie nie większe niż 1:5); brzegi zbiorników od strony drogi wyprofilować tak, aby miały nachylenie co najmniej 1:2. W związku z tym, że niezwykle trudno utrzymać odpowiednie warunki, które wykluczyłyby śmiertelność bytujących płazów równocześnie wykorzystując zbiorniki retencyjne jako element odwodnienia drogi, należy wykluczyć możliwość zasiedlania ich przez płazy poprzez zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń. W związku z tym, GDOŚ nakazał wygrodenie wszystkich zbiorników retencyjnych siatką stalową o wysokości 2,5 m, uzupełnioną o ogrodzenie herpetologiczne siatką stalową o oczkach 0,5 cm na 0,5 cm, z uwzględnieniem szczelnego połączenia siatki z podłożem oraz bramą/furtką prowadzącą na teren zbiornika.

GDOŚ uchylił **pkt II.3.25** ponieważ treść warunku stanowiła powtórzenia ustaleń z innych punktów zawartych w decyzji środowiskowej. Obowiązek osłaniania warstwą ziemi i roślinnością powierzchni betonowych projektowanego mostu nad rzeką Brdą został uwzględniony w zreformowanym **pkt II.3.13**. Zgodnie z uzgodnieniem GDOŚ z 24 października 2022 zakazuje się ingerencji w rzekę Brdę, zaś elementy konstrukcyjne mostu muszą zostać zlokalizowane poza obszarem rezerwatu. W związku z powyższym, **podpunkty b, c, d oraz e pkt II.3.25** stoją w sprzeczności w powyższym uzgodnieniu, w konsekwencji należało je uchylić. Ponadto, GDOŚ

wskazał w **pkt II.3.16.e**, że zgodnie z przedstawioną dokumentacją sprawy wyklucza się możliwość wykonania umocnienia gabionami, ponieważ takie rozwiązanie jest niebezpieczne dla zwierząt i prowadzi do ich okaleczenia.

Uchylenie **pkt IV** jest związane z tym, że RDOŚ w Bydgoszczy w **pkt II.2.28** narzucił już obowiązek wykonania nasadzeń drzew.

Zgodnie z przedstawioną dokumentacją zniszczeniu ulegną 4 siedliska będą potencjalnymi miejscami rozrodu płazów, tj. w km ok. 0+650-0+700, 1+150-1+200, 3+040-3+120 i 3+340-3+700, 5+150-5+180. Rok wykonywania inwentaryzacji przyrodniczej charakteryzował się brakiem opadów, w związku z czym zbiorniki bezodpływowe (oczka polodowcowe) pozostawały suche, a w konsekwencji niezasiedlone. Jednakże nie wyklucza to możliwości, że w roku rozpoczęcia prac budowlanych ww. siedliska będą zasiedlone. W wyżej wskazanych obniżeniach terenu stwierdzono szlaki migracji płazów pomiędzy innymi oczkami polodowcowymi a ciekami czy kanałami. W związku z powyższym, GDOŚ zreformował treść **pkt V.1** decyzji wskazując jak prawidłowo należy wykonać likwidowanie zasiedlonych zbiorników. Prace należy wykonywać we wrześniu pod nadzorem herpetologa, wygradzając obszar zbiornika aby uniemożliwić wkraczanie kolejnych osobników na teren budowy.

W celu ochrony populacji płazów GDOŚ nałożył obowiązek wykonania 4 zbiorników zastępczych w km ok. 0+660, 1+180, 3+060, 3+500, co jest również zgodne z wyjaśnieniami wnioskodawcy wskazanymi w piśmie z 20 czerwca 2022 r. Organ II instancji wskazał sposób wykonania zbiorników, aby spełniały wymagania ekologiczne płazów i stanowiły skuteczną kompensację za stracone siedliska. Wskazano, aby minimalna powierzchnia zbiorników była porównywalna do niszczonego siedliska. Dodano także, że w celu zminimalizowania potencjalnego negatywnego oddziaływania na batrachofaunę, zbiorniki zastępcze należy wybudować przed przystąpieniem do realizacji przedsięwzięcia.

GDOŚ uchylił **pkt V.2**, ponieważ ustalenia w tym zakresie zostały zawarte w treści **pkt II.3.17** decyzji przez RDOŚ w Bydgoszczy. Uchylenie **pkt V.4** wynika z tego, że jego treść została już uwzględniona przez RDOŚ w Bydgoszczy w zreformowanym **pkt V.3** decyzji.

GDOŚ zdecydował się również doprecyzować treść **pkt V.9**. Prowadzony monitoring winien obejmować 2., 3. i 5. rok po oddaniu drogi do użytkowania. Propozycję metodyki prowadzenia dostosować do aktualnej wiedzy i dobrych praktyk w tym zakresie, a także biologii monitorowanych gatunków zwierząt we współpracy z RDOŚ w Bydgoszczy.

Zmiana **pkt III.20 w wierszu nr 6 tabeli** wynika z błędnej wartości długości ekranu akustycznego.

W treści **pkt VII** dotyczącego obowiązku przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko GDOŚ wskazał najistotniejsze kwestie wymagające uwzględnienia. Na tym etapie w przygotowywanym projekcie budowlanym wnioskodawca określi szczegóły dotyczące parametrów obwodnicy, w tym obiektów mostowych pełniących funkcje przejść dla zwierząt. W związku z zakazem ingerencji w koryto rzeki Brdy oraz obowiązkiem posadowienia elementów konstrukcyjnych mostu poza obszarem rezerwatu Dolina Rzeki Brdy, należy zweryfikować czy prace prowadzone przy budowie mostu spowodują zanieczyszczenie lub zmętnienie wód. W przypadku prowadzenia inwazyjnych prac należy uszczegółwić zakres i

sposób prowadzenia monitoringu. W piśmie z 27 grudnia 2021 r. wnioskodawca wskazał, że na etapie opracowywania projektu budowlanego, kiedy zostaną uszczegółowione rozwiązania dotyczące budowy obwodnicy, zostanie przeprowadzona ponowna inwentaryzacja drzew i krzewów przeznaczonych do wycinki w celu zweryfikowania przyjętych działań minimalizujących i kompensujących siedliska roślin i zwierząt. Z tego względu należy także przeprowadzić inwentaryzację ornitofauny oraz chiropterofauny w celu zweryfikowania przyjętych działań minimalizujących w postaci budek lęgowych, skrzynek rozrodczych, ekranów przeciwolśnieniowych oraz sposobu zagospodarowania ekranów akustycznych. W celu ochrony batrachofauny należy wskazać miejsca wiosennych migracji płazów oraz zweryfikować ich miejsca rozrodu w granicach oddziaływania przedsięwzięcia i na tej podstawie ocenić przyjęte rozwiązania minimalizujące i kompensujące. W celu ochrony nasadzeń zieleni wprowadzanej w obrębie przejść dla zwierząt należy ustalić zakres i sposób wykonania zabezpieczeń ochronnych przed ewentualnym zgryzaniem roślin przez zwierzęta. Na etapie opracowywania projektu budowlanego zostaną wskazane szczegóły dotyczące planowanych do realizacji utwardzonych dróg zbiorczych i dojazdowych. W związku z tym, w celu zapewnienia bezpiecznej migracji zwierząt w projekcie należy także uwzględnić przepusty i przejścia dla zwierząt pod tymi obiektami. Podczas ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wnioskodawca będzie zobligowany do zweryfikowania dokonanych w raporcie o oś założeń obliczeniowych, w tym także wielkości i struktury ruchu samochodów na etapie eksploatacji w odniesieniu do roku, w którym przedsięwzięcie w rzeczywistości będzie oddane do użytkowania, a także po 10 latach od jego oddania. Aktualizacja analizy ruchu, umożliwi ponowne wykonanie analizy akustycznej. Otrzymane w ten sposób wyniki pozwolą zweryfikować czy zaktualizowana struktura ruchu samochodów, a także zmiana dopuszczalnej prędkości pojazdów w porze nocnej z 60 km/h na 50 km/h, związana z uchynieniem art. 20 ust. 1a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2021 r., poz. 450 ze zm.), *prędkość dopuszczalna pojazdu lub zespołu pojazdów na obszarze zabudowanym w godzinach 2300-500 wynosi 60 km/h*, nie spowodują przekroczeń standardów jakości środowiska.

Obowiązek nałożony przez organ I instancji w **pkt VIII** nie został sformułowany w sposób konkretny czym RDOŚ w Bydgoszczy uchybił m.in. zasadzie zaufania wyrażonej w art. 8 Kpa. Organ I instancji wskazał numery punktów pomiarowych, których wartości odpowiadają konkretnej lokalizacji w przestrzeni. Legenda ww. oznaczeń nie została jednak zamieszczona w decyzji. W celu rozszyfrowania punktów pomiarowych wskazanych w decyzji RDOŚ w Bydgoszczy odesłał czytelnika do jednej z wersji raportu o oś. W ocenie GDOŚ nie może mieć miejsca sytuacja, w której decyzja nakłada na wnioskodawcę obowiązek wykonania pomiarów poziomów hałasu w środowisku i z decyzji wprost nie wynika, gdzie należy takich pomiarów dokonać. Rozstrzygnięcie decyzji powinno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Formułując treść decyzji administracyjnej każdorazowo należy pamiętać, że ma ona charakter władczy, który kształtuje prawa i obowiązki wnioskodawcy w związku z tym musi być sformułowana możliwie jak najbardziej jednoznacznie i precyzyjnie. Wobec powyższego eliminując ww. uchybienie GDOŚ wskazał w obrębie jakich działek należy wykonać pomiary poziomów dopuszczalnych hałasu w środowisku. Wykonanie

pomiarów umożliwi weryfikację skuteczności zastosowanych środków minimalizujących hałas lub, w przypadku receptora nr 24a, weryfikację konieczności wybudowania dodatkowych ekranów akustycznych. GDOŚ zmienił lokalizację jednego z receptorów, tj. z nr 32a na nr 32. W ocenie organu II instancji wskazany punkt pomiarowy lepiej odzwierciedli rzeczywiste oddziaływania akustycznego w rejonie działki ewidencyjnej nr 182/25, obręb Mały Mędromierz.

W trakcie postępowania odwoławczego skarżący i inni uczestnicy złożyli uwagi odnoszące się do realizacji przedsięwzięcia. W odpowiedzi na **zarzut nr 2** oraz **nr 11**, GDOŚ wskazuje, że konsultację społeczną prowadzoną dobrowolnie przez wnioskodawcę przed wszczęciem postępowania w sprawie wydania decyzji środowiskowej nie są częścią tego postępowania i nie podlegają ocenie organów wydających ww. decyzję (w tym ich jakość i sposób przeprowadzenia). Niemniej jednak coraz częstszą praktyką wśród inwestorów, przed przystąpieniem do uzyskiwania decyzji inwestycyjnych, jest prowadzenie szeroko rozumianych konsultacji społecznych. Taka praktyka pozwala włączyć zainteresowanych sprawą obywateli w proces inwestycyjny w efekcie czego inwestor może zaplanować realizację przedsięwzięcia w możliwie jak najmniej konfliktogennych wariantach przedsięwzięcia. Umiejętnie przeprowadzone konsultacje społeczne pozwalają na wypracowanie możliwie jak najlepszego dla wszystkich zainteresowanych wariantu inwestycyjnego. Podkreślić należy jednak, że przeprowadzenie konsultacji nie jest obowiązkowe. Konsultacje społeczne rozumiane jako spotkania informacyjne ze społecznością lokalną, jakie może przeprowadzać inwestor, nie są w żaden sposób powiązane z udziałem społeczeństwa w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i dokonywanym w trakcie tej procedury wyłożeniem do wglądu dokumentacji sprawy oraz umożliwieniem społeczeństwu składania uwag i wniosków. Konsultacje społeczne inwestora zależą tylko i wyłącznie od jego woli, a ich przeprowadzenie nie jest normowane żadnymi przepisami prawa. W sytuacji, w której wnioskodawca złożył wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zarówno RDOŚ w Bydgoszczy jak i GDOŚ są zobowiązane do oceny wpływu na środowisko, zaproponowanych przez inwestora wariantów przedsięwzięcia. Wobec powyższego GDOŚ w swojej ocenie, nie może brać pod uwagę hipotetycznych, nowych wariantów przedsięwzięcia zaproponowanych w trakcie postępowania przez inne niż wnioskodawca, strony postępowania. Należy uznać, że zarzuty w tym zakresie są bezzasadne, odnoszą się bowiem do kwestii pozostających poza kompetencjami tutejszego organu.

Odnosząc się również do uwag wskazanych w **zarzucie nr 1, 3, 4, 7, 8 oraz 9** co do tego, że wariant drogi wybrany do realizacji spowoduje zaburzenie dotychczasowych szlaków komunikacyjnych na terenach jej lokalizacji, należy wyjaśnić, że dokonywanie oceny prawidłowości rozwiązań funkcjonalnych drogi, czyli w tym przypadku zapewnienia komunikacji pomiędzy terenami przecinanymi przez drogę, wykracza poza zakres postępowania związanego z wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W kwestii bliskości przedsięwzięcia z istniejącą zabudową mieszkaniową, w tym domem skarżącego usytuowanym na należącej do niego działce, GDOŚ wskazuje, że dla środowiskowych uwarunkowań nie tyle odległość przedsięwzięcia od istniejącej zabudowy ma znaczenie, co jego negatywne oddziaływania na środowisko. Wobec powyższego GDOŚ wskazuje, że **zarzut nr 4** jest niezasadny, a wnioski z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym również na

tereny zamieszkałe przez ludzi, organ II instancji przedstawił m.in. w odpowiedzi na **zarzut nr 5** oraz w innych fragmentach uzasadnienia.

Drgania i hałas są jednym z najczęściej występujących oddziaływań w przypadku wszelkich inwestycji drogowych. Skarżący w **zarzucie nr 5** obawiają się, że ww. oddziaływania będą szczególnie uciążliwe na etapie budowy. GDOŚ zgadza się, że etap budowy wiąże się z występowaniem uciążliwości, które w omawianym przypadku są związane przede wszystkim z pracą ciężkiego sprzętu. Z jednej strony preferowaną sytuacją jest jak najkrótszy czas trwania uciążliwych robót, z drugiej zaś jak najmniejsza ich uciążliwość. Trudną do pogodzenia sytuacją jest bardzo szybkie wykonanie robót z jednoczesnym zagwarantowaniem braku uciążliwości pracy maszyn i urządzeń. Należy mieć też na uwadze, że na co dzień człowiek jest narażony na hałas w środowisku pochodzący z różnych urządzeń czy maszyn (np. głośniki, kosiarka, piła mechaniczna, traktor, wiertarka udarowa, itp.) i ww. źródła hałasu, mimo że są uciążliwe, są do pewnego stopnia akceptowalne przez sąsiedztwo, gdyż każdy prędzej lub później może swoimi działaniami powodować hałas związany z niezbędnymi, w jego opinii, pracami. Wyżej wskazane przykłady hałasowania, podobnie jak etap budowy drogi, są zdarzeniami incydentalnymi. GDOŚ ma na uwadze, że czas trwania przykładowo wskazanych oddziaływań z życia codziennego i z etapu budowy przedsięwzięcia, mimo incydentalnego charakteru, różni się od siebie. W przypadku przedmiotowego przedsięwzięcia, wpływ emitowanego hałasu na tereny chronione akustycznie może trwać kilka, kilkanaście a nawet kilkadziesiąt dni co czyni etap budowy przedsięwzięcia szczególnie uciążliwym. GDOŚ celem umożliwienia sprawnej realizacji przedsięwzięcia i zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku doprecyzował warunki jakie muszą być spełnione na etapie budowy, czego oczekiwaniem skutkiem będzie ograniczenie presji hałasu i drgań na środowisko. Zdaniem GDOŚ wskazane działania w sposób optymalny zredukują stwierdzone w raporcie o oś uciążliwości na etapie budowy, które w stosunku do etapu eksploatacji będą miały charakter krótkotrwały i przemijający. Zdaniem GDOŚ wskazane działania w sposób optymalny zabezpieczą interes stron związany z omawianymi uciążliwościami na W kwestii **zarzutu nr 6** GDOŚ przyznaje skarżącemu rację, że każdy 1 m² ekranu akustycznego zwiększa całkowity koszt przedsięwzięcia. Należy jednak wyjaśnić, że prowadzone przez GDOŚ postępowanie dotyczy przede wszystkim ograniczania uciążliwości przedsięwzięcia na środowisko a nie analizy finansowej inwestycji. Należy jasno wskazać, że GDOŚ nakazuje stosowanie nie mniej i nie więcej środków minimalizujących niż jest to niezbędne w związku z funkcjonowaniem przedsięwzięcia, co pośrednio wpływa na zoptymalizowane kosztów w tej materii. Wnioskodawca przedstawiając warianty przedsięwzięcia usytuowane w sąsiedztwie terenów chronionych akustycznie, ma świadomość ryzyka związanego z koniecznością realizacji środków minimalizujących hałas. GDOŚ nie może uzależnić swojej decyzji od kryterium poniesienia przez wnioskodawcę większych lub mniejszych kosztów związanych z koniecznością wybudowania ekranów akustycznych, gdyż celem tego postępowania jest przede wszystkim zapewnienie nieprzekraczania istniejących norm środowiskowych lub jak w przypadku chociażby wpływu drgań na środowisko, ograniczenie ich uciążliwości, w kontekście przedstawionych przez inwestora wariantów realizacji przedsięwzięcia.

W ocenie skarżącego przedstawionej w **zarzucie nr 8** pomiędzy ekranem akustycznym osłaniającym obwodnicę, a działką będącą jego własnością (ok. km 2+100 przedsięwzięcia) będzie poprowadzona dodatkowa droga. Z dokumentacji zgromadzonej w sprawie wynika, że w ramach przedsięwzięcia zostanie wybudowana jedna jezdnia z dwoma pasami ruchu oraz obustronną opaską zewnętrzną o szerokości 0,5 m i poboczem o szerokości 1,5 m. Wnioskodawca wskazał na możliwość wybudowania równoległych dróg zbiorczych, podkreślając, że w zakres przedsięwzięcia

wchodzi także budowa w miarę konieczności równoległych dróg zbiorczych (por. raport ooś, str. 35). Przedsięwzięcie nie będzie jednak wykraczać poza wyznaczone granice przedsięwzięcia, względem których określone zostały środowiskowe uwarunkowania jego realizacji. Wnioskodawca został zobowiązany także do wykonania ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na podstawie najbardziej aktualnych danych, co umożliwi zweryfikowanie ustaleń dokonanych na podstawie raportu ooś, w kolejnym etapie inwestycyjnym. Należy mieć również na uwadze, że wskazana przez organy obu instancji analiza porealizacyjna zweryfikuje nieprzekraczanie standardów jakości środowiska. Wobec czego zarzut nieuwzględnienia dodatkowej drogi pomiędzy ekranem akustycznym a domem skarżącego jest niezasadny. W kwestii wniosku o wydłużenie ekranu akustycznego z 96 m do 200 m GDOŚ uznał, że nie ma takiej konieczności, gdyż zaproponowane przez wnioskodawcę ekrany akustyczne odpowiednio zabezpieczą teren chroniony akustycznie przed ponadnormatywnym hałasem. Powyższe nie uzasadnia zastosowania dodatkowych środków minimalizujących hałas wymienionych przez skarżącego. Należy mieć również na uwadze, że po wybudowaniu przedsięwzięcia wnioskodawca został zobowiązany do przeprowadzenia analizy porealizacyjnej, która zweryfikuje skuteczność zastosowanych ekranów akustycznych.

W odniesieniu do **zarzutu nr 9** GDOŚ wskazuje, że załączniki mapowe będące wypisami z rejestru gruntu zostały przekazane przez RDOŚ w Bydgoszczy wraz z pismem z dnia 16 maja 2019 r. (doręczono do GDOŚ w dniu 20 maja 2019 r.). Wskazane w piśmie dokumenty zostały przez GDOŚ włączone w akta sprawy organu I instancji.

W odniesieniu do **zarzutu nr 10** oraz **nr 12** GDOŚ dostrzegł błędy RDOŚ w Bydgoszczy związane ze wskazaniem w decyzji np. błędnych nazw cieków lub lokalizacji różnych obiektów infrastruktury. Zważając, że powyższe nieścisłości doprowadziły do zmiany charakterystyki decyzji, GDOŚ uzasadnił wprowadzone zmiany w tym zakresie w dalszej części decyzji.

W kwestii **zarzutu nr 13** poza zakresem sprawy pozostaje sposób, w jaki nabywcy nieruchomości byli informowani o realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia. nowych nabywców działek o planowanej do realizacji obwodnicy. Kwestia wykonania zjazdów z obwodnicy na istniejące działki leży poza kompetencjami organu ochrony środowiska i będzie rozstrzygana w dalszej części procesu inwestycyjnego przez organ architektoniczno-budowlany.

W kwestii **zarzutu nr 14** GDOŚ zgadza się z odwołującym, że rzeka Brda wraz z okoliczną zielenią, są miejscem występowania wielu chronionych gatunków roślin i zwierząt. Rzeka Brda objęta jest ochroną rezerwatową, w związku z powyższym GDOŚ w piśmie z 24 października 2018 r, uzgodnił warunki realizacji niniejszego przedsięwzięcia w granicach rezerwatu przyrody Dolina Rzeki Brdy. W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania na ornitofaunę, prace związane z budową mostu nad rzeką będą prowadzone poza sezonem lęgowym ptaków przypadającym między 15 marca a 15 sierpnia. Zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją przyrodniczą planowany do realizacji wariant B nie koliduje ze stwierdzonym stanowiskiem występowania zimorodka. Należy mieć jednak na uwadze, że wnioskodawca w ramach ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został zobowiązany do wykonania inwentaryzacji ptaków, co w myśl zasady przezorności pozwoli na zweryfikowanie treści raportu ooś z możliwie najbardziej aktualnym stanem środowiska. Ze względu na tarło ryb, prace nie mogą być wykonywane między 15 lutym, a 15 lipca, przy czym wnioskodawcę obowiązuje zakaz ingerencji w koryto rzeki oraz jej umacniania. Ponadto elementy konstrukcyjne mostu będą zlokalizowane poza granicami rezerwatu. W związku z powyższym, GDOŚ stoi na stanowisku, że ocena oddziaływania przedsięwzięcia na rezerwat przyrodniczy Dolina Rzeki Brdy została przeprowadzona prawidłowo, co pozwoliło na

wykluczenie potencjalnego negatywnego oddziaływania. Wskazane powyżej działania pozwolą ograniczyć do minimum wpływ na walory przyrodnicze rzeki Brdy, w związku z czym zarzut w tym zakresie jest bezzasadny.

W kwestii **zarzutu nr 15**, to kwestia zmniejszenia atrakcyjności turystycznej wskazanego pola namiotowego pośrednio ma związek z zaburzeniem dotychczasowych szlaków komunikacyjnych na co GDOŚ już odpowiedział odnosząc się do **zarzutu nr 1, 3, 4, 7, 8 oraz 9**. W kwestii zniszczenia wskazanej działki to należy mieć na uwadze, że decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nie narusza prawa własności, nie daje też inwestorowi żadnych praw do terenu potencjalnego zainwestowania. W ramach postępowania odwoławczego GDOŚ zdiagnozował wszelkie możliwe presje związane z realizacją przedsięwzięcia i nałożył na wnioskodawcę obowiązki, które zminimalizują wpływ przedsięwzięcia na środowisko. Natomiast kwestie własności i ewentualnych odszkodowań nie są przedmiotem tego postępowania i będą rozstrzygane przez organy administracyjne, na dalszym etapie procesu inwestycyjnego. Odnośnie **zarzutu nr 16** GDOŚ zgadza się, że realizacja przedsięwzięcia będzie wiązała się ze zniszczeniem stanowisk chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt. Dokładny wykaz gatunków i przybliżony kilometrąż kolizji został przedstawiony w wynikach inwentaryzacji przyrodniczej. Należy mieć na uwadze, że wnioskodawca zobowiązany jest do wystąpienia o odstępstwo od zakazów z zakresu ochrony gatunkowej zgodnie z art. 56 ustawy o ochronie przyrody. Należy jednak zauważyć, że wycinka drzew i krzewów będzie ograniczona do niezbędnego minimum, zaś w ramach kompensacji za utracone siedliska zostaną wprowadzone nasadzenia zastępcze. Ponadto nad powyższymi działaniami będą czuwali specjaliści z nadzoru przyrodniczego, m.in. botanik, ornitolog i chiropterolog. Organ w ramach przeprowadzonej oceny oddziaływania planowanej obwodnicy na stanowiska chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt, po uwzględnieniu działań minimalizujących i kompensujących wykluczył możliwość wystąpienia negatywnego oddziaływania.

Dodatkowo GDOŚ wskazuje, że realizacja każdej rozległej przestrzenie inwestycji infrastrukturalnej wiąże się ze zniszczeniem mniejszej lub większej liczby stanowisk organizmów podlegających ochronie. Rolą oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której analizowane są różne warianty realizacji inwestycji, jest natomiast minimalizowanie negatywnych oddziaływań na gatunki chronione, bowiem w pełni wykluczyć ich nie sposób. Należy podkreślić, że przeprowadzona inwentaryzacja przyrodnicza nie wykazała istnienia w żadnym z analizowanych wariantów unikalnych w skali kraju gatunków płazów i nietoperzy. Po przeprowadzeniu oceny oddziaływania realizacji obwodnicy na chronione gatunki zwierząt, w tym płazów i nietoperzy, organ wskazał szereg warunków minimalizujących i kompensujących możliwy, negatywny wpływ przedsięwzięcia na środowisko. Wśród działań należy wskazać kontrole terenu budowy pod kątem występowania przedstawicieli powyższych grup zwierząt przez specjalistów z nadzoru przyrodniczego – herpetologa oraz chiropterologa oraz wykonanie siedlisk zastępczych w postaci skrzynek rozrodczych dla nietoperzy czy zbiorników zastępczych dla płazów. Mając powyższe na uwadze oraz ze względu na to, że w decyzji zostało wskazane, że przed rozpoczęciem robót obiektów kubaturowych należy przeprowadzić kontrolę pod kątem obecności w ich obrębie siedlisk gatunków chronionych ptaków i nietoperzy, w przypadku potrzeby zburzenia hali, wnioskodawca nie doprowadzi do nieumyślnego zabicia chronionych.

Odnośnie kwestii przecięcia przez przedsięwzięcie ok. 700 m łąk torfowych zlokalizowanych w rejonie rzeki Kicz, GDOŚ wskazuje, że mieszczą się one w dwóch miejscach – w km ok. 3+250 oraz km ok. 8+460. Między km ok. 3+230 a ok. 3+530 wnioskodawca planuje

zlokalizować estakadę (obiekt ED-3.6), zaś w km ok. 8+460 most o szerokości minimalnej 100 m, pełniący funkcję przejścia dla średnich i dużych zwierząt (obiekt MD-3.9). Zgodnie z dokumentacją obwodnica przecina siedliska podmokłe znajdujące się przy rowach melioracyjnych w km ok. 3+040 - 3+120 oraz 3+340 - 3+700, które stanowią dogodne siedliska dla płazów. Zgodnie z pismem z 20 czerwca 2022 r. zostaną wykonane dwa zbiorniki zastępcze dla płazów w celu zrekompensowania straconych siedlisk, który to obowiązek został uwzględniony w niniejszej decyzji. Wobec powyższego, możliwe negatywne oddziaływanie na potencjalne siedliska chronionych gatunków bytujących na ww. obszarze, zostanie skutecznie zrekompensowane. Dlatego **zarzut nr 16** należy uznać za niezasadny.

W trakcie postępowania odwoławczego strony postępowania oraz społeczeństwo wnieśli dodatkowe uwagi. W tym miejscu GDOŚ odpowie na dotychczas nieporuszone przez siebie kwestie. W kwestii negatywnego wpływu przedsięwzięcia na jakość powietrza należy stwierdzić, że przeprowadzone modelowanie rozprzestrzeniania się gazów i pyłów w powietrzu wraz z przedstawionym przy piśmie ZDW w Bydgoszczy z dnia 20 czerwca 2022 r. tłem zanieczyszczenia powietrza udostępnionym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska pismem z dnia 26 maja 2022 r., znak: DMS.BY.731.1.171.2022.JP, świadczą o braku ryzyka przekroczenia ustalonych norm jakości powietrza. W kwestii odbijania hałasu drogowego od zwartego lasu w stronę Tucholi wskazują, że na odcinku 236 m, tj. od km 9+415 do km 9+651, droga będzie osłonięta od lasu 4-metrowymi ekranami akustycznymi, wobec czego obawy stron postępowania są nieuzasadnione. Na pozostałym, nieosłoniętym ekranami akustycznymi odcinku przedsięwzięcia, GDOŚ wskazuje, że efekt odbicia jest pomijalny, w szczególności, że dźwięk padając na powierzchnie roślin, w większym stopniu ulega rozproszeniu niż odbiciu. Zieleni leśna jest zbyt „dziurawa” aby można było mówić o odbiciu i wzmocnieniu dźwięku w stronę zabudowań zlokalizowanych na północ od lasu. W kwestii odbicia pyłów od ściany lasu, GDOŚ zwraca uwagę, że propagacja małych cząstek pyłu nie rozprzestrzenia się w atmosferze na zasadzie rzuconej o twardą powierzchnię piłki. Zanieczyszczenia pyłowe, posiadając pewną masę, dążą do osadzenia się na powierzchni ziemi. W przypadku napotkania przeszkody w postaci zieleni nie zachodzi zjawisko odbicia lecz osadzenia się pyłu, w efekcie czego jest go mniej a nie więcej. Względem wniosku o przeprowadzenie wizji lokalnej celem ustalenia spełnienia norm i standardów jakości środowiska wyjaśnić należy, że w ocenie GDOŚ wszystkie okoliczności faktyczne sprawy w tym zakresie zostały już wyjaśnione w trybie gabinetowym, zatem brak jest potrzeby korzystania z dodatkowych środków dowodowych niż przeprowadzone.

W przypadku przeprowadzonych konsultacji w dniu 20 października 2022 r. jego uczestnicy wskazali szereg uwag, w tym poruszyli kwestie już wskazane w zarzutach od decyzji pierwszoinstancyjnej (rozpatrzone w uzasadnieniu niniejszej decyzji), a także podnieśli:

1. brak władz lokalnych i „środowiskowych” na konsultacjach społecznych;
2. niewiarygodność analizy ruchu w kierunku Chojnic i w kierunku Kiełpina;
3. przedsięwzięcie przecina tereny bagienne;
4. większe znaczenie południowej części obwodnicy niż północnej;
5. niespełnienie przez projektowaną drogę funkcji obwodnicy bowiem „obwodnica ma ominąć Tuchole i Rudzki Most, a nie omija”. Koncepcja obwodnicy w analizowanym terenie została opracowana, gdy teren realizacji był mniej zurbanizowany i bardziej zalesiony;
6. brak możliwości przy realizacji przedsięwzięcia prowadzenia działalności ekologicznej (nie sprecyzowano o jaką działalność jakiego typu chodzi);

7. zmniejszenie presji przedsięwzięcia na własność prywatną;
8. podważenie wiarygodności i kompetencji władz lokalnych i organów ochrony środowiska z uwagi na brak obecności na konsultacjach społecznych.

Odpowiadając na powyższe wskazać należy, że samodzielnie organizowane przez wnioskodawcę czy też przez mieszkańców konsultacje społeczne pozostają poza zakresem przedmiotowego postępowania. Organ odniósł się do wypracowanych przez mieszkańców wniosków w uzasadnieniu niniejszej decyzji ale nie był zobligowany do uczestniczenia w konsultacjach. Odnośnie analizy ruchu wskazać należy, że na potrzeby oceny oddziaływania przedsięwzięcia na klimat akustyczny i jakość powietrza została wykonana analiza ruchu, której wiarygodność nie budziła wątpliwości organu a skarżący nie wskazali konkretnie z jakiego tytułu wywodzą swoją obawę. Ponadto w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko GDOŚ wskazał na konieczność wykonania aktualnej analizy ruchu, która posłuży weryfikacji ustaleń w zakresie analizy akustycznej. W zakresie terenów bagiennych wyjaśnić należy, że samo przecinanie przez projektowaną drogę terenów podmokłych, mokradeł czy też bagien nie stanowi przesłanki od odmowy wydania decyzji środowiskowej. Organy obydwu instancji przeprowadził w tym zakresie ocenę oddziaływania, która wykazała konieczność zastosowania szeregu warunków minimalizujących ewentualne oddziaływanie na takie tereny, m.in. na mocy pkt 2 niniejszej decyzji tereny przeznaczone na zaplecza budowlano-techniczne, bazy materiałowo-sprzętowe i miejsca gromadzenia odpadów mają zostać wyznaczone w odległości nie mniejszej niż 50 m od obszarów podmokłych. Trudno wskazać wyższość części południowej nad północną obwodnicy, czego żądają skarżący. Niemniej jednak część południowa, ze względu m.in. na mnogość form ochrony przyrody oraz zabudowę mieszkaniową, GDOŚ zdiagnozował konieczność zastosowania licznych środków minimalizujących. Organy ochrony środowiska, jak wskazano uprzednio, nie są kompetentne do badania racjonalności i adekwatności rozwiązań projektowych drogi. Zatem nie są właściwe do oceny czy dana droga, projektowana jako obwodnica danej miejscowości, rzeczywiście spełni swoje funkcje. Skarżący nie wskazali na czym dokładnie polega ograniczenie działalności proekologicznej, co uniemożliwia organowi odniesienie się do powyższego. Dodatkowo organy ochrony środowiska w sprawach z zakresu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie wyważają interesu społecznego rozumianego jako budowa drogi z interesem prywatnym poszczególnych stron postępowania. Ustawodawca określił już przypadki, kiedy następuje odmowa wydania tej decyzji, ale wśród nich nie wymienił niezgody i sprzeciwu mieszkańców powołujących się na ochronę swojej własności.

Podsumowując, GDOŚ, na podstawie analizy zgromadzonego materiału dowodowego rozpatrzył sprawę w pełnym zakresie, co do okoliczności faktycznych i prawnych. Przeprowadzona analiza doprowadziła organ II instancji do wniosku, że oddziaływanie przedsięwzięcia w planowanym zakresie nie wpłynie znacząco negatywnie na obszar Natura 2000 a także nie wpłynie negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, wobec czego możliwe jest jego zrealizowanie na zasadach określonych przez organy obu instancji. Mając na uwadze argumenty przedstawione w powyższym uzasadnieniu, a także po wnikliwym zbadaniu poprawności postępowania przeprowadzonego przez organ I instancji, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

- niniejsza decyzja jest ostateczna w administracyjnym toku instancji. Na decyzję, zgodnie z art. 50 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329, ze zm.), dalej Ppsa, służy skarga wnoszona na piśmie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem GDOŚ, w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji;
- wnoszący skargę, zgodnie z art. 230 Ppsa w związku z § 2 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535), obowiązany jest do uiszczenia wpisu od skargi w kwocie 200 zł. Wnoszący skargę, co wynika z art. 239 Ppsa, może być zwolniony z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych;
- wnoszącemu skargę, zgodnie z art. 243 Ppsa, może być przyznane, na jego wniosek, prawo pomocy. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych.

Generalny Dyrektor
Ochrony Środowiska

Andrzej Szwarda-Zewandowski

Otrzymują:

1. [redacted] pełnomocnik ZDW w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 80, 85-010 Bydgoszcz,
2. [redacted]
3. Pozostałe strony postępowania zgodnie z art. 49 Kpa.

Do wiadomości:

1. RDOŚ w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 81, 85-009 Bydgoszcz.

03.11.2022
M. Kwiat
03.11.2022